

SPIS TREŚCI :

1. CELE ROZWOJU GMINY I MIASTA ROSZOWICE.....	4
2. OGÓLNE ZASADY KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA PROSZOWICE	4
2.1. STREFA ROLNICZA.....	6
2.2. STREFA KONCENTRACJI OSADNICTWA.....	7
2.3. STREFA DOLIN RZECZNYCH (KRAJOBRAZU CHRONIONEGO).....	7
2.4. STREFA ROLNO- REKREACYJNA.....	8
A - OBSZARY WIEJSKIE GMINY PROSZOWICE.....	9
3. CELE I KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO OBSZARÓW WIEJSKICH GMINY PROSZOWICE.....	9
3.1. PROGNOZA ROZWOJU DEMOGRAFICZNEGO.....	9
3.2. PROGNOZA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO.....	11
3.2.1. Rolnictwo i przetwórstwo rolne.....	11
3.2.2. Leśnictwo.....	12
3.2.3. Usługi publiczne i komercyjne.....	12
3.2.4. Mała i średnia przedsiębiorczość.....	15
3.2.5. Turystyka.....	16
4. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU.....	17
4.1 TERENY ZAINWESTOWANE I WSKAZANE JAKO OBSZARY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO /PRZYSZŁEJ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ/.....	17
4.1.1. Obszary mieszkalnictwa, usług i produkcji.....	17
4.1.2. Obszary turystyki, wypoczynku i sportu.....	18
4.2 STRUKTURA OSADNICZA.....	19
4.3. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	19
4.3.1. Tereny rolne.....	19
4.3.2. Tereny leśne.....	20
4.3.3. Tereny ochrony ekologicznej dolin rzek i potoków	21
5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	21
5.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ	24
5.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA.....	28
5.3. KANALIZACJA DESZCZOWA.....	29
5.4. SKŁADOWANIE ODPADÓW.....	29
5.5. GAZOWNICTWO.....	31
5.6. CIEPŁOWNICTWO.....	32
5.7. ELEKTROENERGETYKA.....	32

B- MIASTO PROSZOWICE.....	33
6. CELE I KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA PROSZOWICE.....	33
6.1. PROGNOZA ROZWOJU DEMOGRAFICZNEGO.....	33
6. 2. PROGNOZA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO.....	35
6.2.1. Usługi publiczne i komercyjne (infrastruktura społeczna).....	35 37
6.2.2. Rolnictwo.....	38
6.2.3. Mała i średnia przedsiębiorczość.....	39
6.2.4. Turystyka.....	39
6.2.5. Leśnictwo	
7. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW.....	40
7.1 TERENY ZAINWESTOWANE I WSKAZANE JAKO OBSZARY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO /PRZYSZŁEJ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ/.....	40 40
7.1.1. Obszary mieszkalnictwa, usług i produkcji.....	42 42
7.1.2. Obszary turystyki, wypoczynku i sportu.....	43
7.2 STRUKTURA OSADNICZA.....	43
7.3. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY.....	44
7.3.1. Tereny rolne.....	44
7.3.2. Tereny leśne.....	
7.3.3. Tereny ochrony ekologicznej dolin rzek i potoków	45
8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	45
8.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	46
8. 2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA.....	46
8. 3. KANALIZACJA DESZCZOWA.....	46
8. 4. SKŁADOWANIE ODPADÓW.....	46
8. 5. GAZOWNICTWO.....	47
8. 6. CIEPŁOWNICTWO.....	47
8. 7. ELEKTROENERGETYKA.....	
8. 8. TELEKOMUNIKACJA.....	48
9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO GMINY.....	48
	49

10. POLITYKA W ZAKRESIE OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA.....	53
10.1 ZASADY OGÓLNE.....	53
10.2 ZASADY SZCZEGÓŁOWE.....	54
10.2.1. Ochrona powietrza.....	54
10.2.2. Ochrona wód powierzchniowych.....	55
10.2.3. Ochrona wód podziemnych.....	57
10.2.4. Ochrona przeciwpowodziowa.....	58
10.2.5. Ochrona powierzchni ziemi, gleb i kopalin.....	60
10.2.6. Ochrona przed hałasem, promieniowaniem niejonizującym i jonizującym...	62
10.2.7. Ochrona przyrody.....	63
10.2.8. Ochrona krajobrazu.....	64
11. KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	64
11.1 ZASADY OGÓLNE.....	64
11.2. ZASADY SZCZEGÓŁOWE.....	67
11.2.1 Obiekty i zespoły zabytkowe.....	68
11.2.2. Stanowiska archeologiczne.....	68
12. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO....	69

1. CELE ROZWOJU GMINY I MIASTA PROSZOWICE

Przyjęta przez Gminę w 2004 r. „Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Proszowice na lata 2004 - 2013” jest dokumentem określającym strategiczne cele gminy oraz działania zapewniające ich realizację. W dokumencie tym jako główne kierunki rozwoju przyjęto:

rolnictwo i przetwórstwo rolne,
mała i średnia przedsiębiorczość,
infrastruktura techniczna,
zasoby ludzkie.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” uwzględnia założone w Strategii cele w odniesieniu do wyodrębnionych zagadnień związanych z problematyką rozwoju przestrzennego.

Podstawą do określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego jest zasada równoważonego rozwoju jako nadrzędna dla podejmowanych działań przestrzennych. W szczególności dotyczy ona uwzględniania wymogów ochrony środowiska naturalnego, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi; ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego i obiektów materialnych; walorów krajobrazowych, ładu przestrzennego i architektury.

Ustalenia zawarte w studium zostały opracowane na bazie identyfikacji i analiz uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, lokalnych wynikających ze stanu istniejącego (część I opracowania).

2. OGÓLNE ZASADY KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA PROSZOWICE

Kierunki rozwoju przestrzennego przyjęte w Studium określone zostały w oparciu o potrzeby wynikające z założonych celów i zadań społeczno- gospodarczych z uwzględnieniem stanu obecnego zagospodarowania i użytkowania terenów, obowiązujących przepisów i polityki przestrzennej kraju i województwa małopolskiego, zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Stanowi kontynuację dotychczasowych kierunków rozwoju gminy dostosowaną do aktualnych potrzeb. W celu uczynienia układu przestrzennego proponuje się podział gminy na strefy polityki przestrzennej o określonym charakterze funkcjonalnym i sposobie zagospodarowywania. Generalnie proponuje się utrzymanie dotychczasowych typów stref określonych w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Proszowice” z 2002 r. modyfikując ich zasięg i sposoby gospodarowania w ich obszarach.

Wyodrębnione strefy pokazują ogólne zasady kształtowania przestrzeni gminy. Ich granice mają charakter orientacyjny i mogą być korygowane bez naruszania podstawowych kierunków i zasad gospodarowania przestrzenią. Zasięg stref został określony na rysunku nr1. zamieszczonym w tekście.

Strefy polityki przestrzennej to:

- strefa rolnicza,
- strefa koncentracji osadnictwa,
- strefa dolin rzecznych (krajobrazu chronionego),
- strefa rolno- rekreacyjna,

2.1. STREFA ROLNICZA

Strefa rolnicza obejmuje zwarte kompleksy gleb najwyższych klas położone w północnej i wschodniej części gminy. Strefa ta podzielona jest na cztery rejony:

- rejon I- wsie: Szczytniki Wieś, Szczytniki Kolonia, północną część Makocic, Opatkowic i Klimontowa, - ośrodek obsługujący- Szczytniki Wieś,
- rejon II- wsie: Kadzice, Ostrów, Teresin,- ośrodek obsługujący- Ostrów,
- rejon III- wsie: Posiłów, Przewody, Kościelec, północną część Stogniowic, Górki Stogniowskiej, Ciborowic, Piekar i Mysławczyc, - ośrodek obsługujący- Kościelec,
- rejon IV- wsie: Wolwanowice, Bobin, Czajęczyce, Koczanów- ośrodek obsługujący- Bobin,
- rolniczy charakter powinna również utrzymać wieś Więckowice, Szklana i zachodnia część wsi Jazdowiczki.

Podstawowe preferowane działania w tej strefie:

- racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną w tym: dążenie do powiększania gospodarstw rolnych,
- ochrona przed nadmiernym rozpraszaniem osadnictwa w tym: ograniczanie przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów wysokich klas bonitacyjnych,
- wzmocnienie ośrodków wiejskich, zwłaszcza obsługujących poszczególne rejony w usługi związane z produkcją rolniczą i obsługą ludności, oraz nieuciążliwych dla środowiska zakładów przetwórczych,
- tworzenie warunków do rozwoju nieuciążliwych zakładów rzemiosła i wytwórczości o lokalnym znaczeniu,
- modernizacja sieci drogowej i dostosowanie komunikacji zbiorowej do lokalnych potrzeb.

2.2 STREFA KONCENTRACJI OSADNICTWA

Strefa koncentracji osadnictwa rozciąga się na kierunku drogi wojewódzkiej relacji Kraków Busko Zdrój i obejmuje: miasto Proszowice, południową część wsi Opatkowice, sołectwo Klimontów Wieś i Klimontów Szreniawa. Tereny te należą do najintensywniej zainwestowanych w obszarze gminy.

Podstawowe preferowane działania w tej strefie:

- rozwój nowych obszarów mieszkalno – usługowych oraz porządkowanie i adaptacja istniejących,
- tworzenie warunków do rozwoju funkcji usługowych oraz wytwórczości o ponadlokalnym charakterze,
- usprawnienie układu komunikacyjnego poprzez realizację objętej planem drogi obwodnicowej oraz kontynuację jej zgodnie z przyjętym wariantem dalszego przebiegu, a także przebudowę układu komunikacyjnego miasta, dostosowując go do potrzeb rozwojowych,
- podnoszenie atrakcyjności zamieszkiwania poprzez podnoszenie standardów mieszkaniowych i usług, w tym tworzenie atrakcyjnej oferty w zakresie usług sportowo- rekreacyjnych i kulturalnych, zarówno dla mieszkańców tej strefy jak i całej gminy.

2.3. STREFA DOLIN RZECZNYCH (KRAJOBRAZU CHRONIONEGO)

Strefa dolin rzecznych (krajobrazu chronionego) zajmuje tereny dolin Szreniawy i Ścieklca w obszarze Gminy Proszowice. Strefa ta jest szczególnie cenna przyrodniczo ze względu na przebieg korytarza ekologicznego a także walory krajobrazowe. Równocześnie są to obszary narażone na występowanie powodzi. W jej skład wchodzi: północna część Proszowic i Jazdowiczek, oraz południowa Stogniowic, Górki Stogniowskiej, Ciborowic, Piekar, Mysławczyc i Bobina,

Podstawowe preferowane działania w tej strefie:

- otoczenie ochroną najcenniejszych zasobów przyrodniczych,
- tworzenie ciągów pieszych i rowerowych, tras dla turystyki konnej,
- utrzymanie istniejących form użytkowania: zieleni parkowej i ogródkowej, terenów sportowo- rekreacyjnych,
- rozwój powyższych funkcji (zwłaszcza w obszarze miasta), przy jednoczesnym ograniczeniu powstawania obiektów kubaturowych, inwestycje te nie powinny zagrażać walorom widokowym i przyrodniczym dolin rzecznych,
- w wypadku konieczności tworzenia zaplecza technicznego dla usług z zakresu

rekreacji i sportu konieczna jest analiza pod kątem potrzeby tworzenia zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz analiza widokowa.

2.4. STREFA ROLNO- REKREACYJNA

Strefa rolno- rekreacyjna obejmuje południową część miasta Proszowice, oraz wsie: Jakubowice, Łaganów, Żębocin i Kowalę, a także pokrywa się ze strefą dolin rzecznych we wsiach Gniazdowice i Makocice. Stanowią ją tereny urozmaicone krajobrazowo, o ograniczonej przydatności dla rolnictwa związane z koniecznością opracowania programów przeciwerozryjnych uzdatniających gleby do produkcji rolnej lub stanowiące obudowę biologiczną cieków wodnych.

Podstawowe preferowane działania w tej strefie:

- prowadzenie szlaków turystyki pieszej, rowerowej i konnej, narciarstwa śladowego, ścieżek dydaktycznych oraz towarzyszącej infrastruktury,.
- zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych na cele rekreacyjno- wypoczynkowe,
- zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej, w tym tworzenie miejsc parkingowych,
- w ramach istniejącej zabudowy oraz powstającej nowej -wspieranie przekształceń w kierunku gospodarstw agroturystycznych oraz budowy gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystycznych,
- tworzenie bazy usługowej niezbędnej do funkcjonowania terenów rekreacyjnych: m in. terenów i urządzeń sportowych, miejsc noclegowych i gastronomii - w terenach nie posiadających w tym zakresie ograniczeń ,
- zalesienia i zadrzewienia.

A - OBSZARY WIEJSKIE GMINY PROSZOWICE

3. CELE I KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO OBSZARÓW

WIEJSKICH GMINY PROSZOWICE

3.1. PROGNOZA ROZWOJU DEMOGRAFICZNEGO

Prognoza demograficzna dla terenów wiejskich gminy Proszowice została opracowana w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego w tym opracowanie „Prognoza demograficzna na lata 2003-2030”. Zgodnie z prognozami oraz cechami demograficznymi gminy prognozuje się niewielki wzrost liczby ludności do 2030 r. W roku tym liczba mieszkańców gminy wyniesie 10536 osób, co oznacza wzrost o 370 osób w stosunku do stanu z 2004 r. Szczegółowe prognozowane stany ludności w latach 2010 – 2030 przedstawia Tab. Nr 1.

Tab. Nr 1 Prognoza ludności do 2030 r.

grupa wieku ludności	2010	2015	2020	2025	2030
w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	1992	1892	1901	1879	1788
w wieku produkcyjnym kobiety 18-59 lat mężczyźni 18-64 lata	6394	6404	6301	6198	6177
w wieku poprodukcyjnym kobiety pow. 60 lat mężczyźni pow. 65 lat	1181	1300	1446	1586	1692
Ogółem	10179	10270	10397	10484	10536

Obecna niekorzystna struktura wieku ludności gminy może jeszcze bardziej ulec pogłębieniu. Według prognoz na lata 2010 – 2030, w gminie będą zachodzić następującej zmiany w strukturze ludności:

- Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 – 17 lat) będzie w analizowanym okresie wykazywać pewne wahania. Porównując prognozowany stan w 2030 r. ze stanem w 2004 r., nastąpi spadek liczebności tej grupy wiekowej o 20,6 %
- Ludność w wieku produkcyjnym (kobiety 18 – 59 lat, mężczyźni 18 – 64 lat) w analizowanym okresie wykazywać się będzie pewną stabilnością. Do ok. 2015 r. ludności w tym wieku będzie przybywało, a następnie będzie wyraźna tendencja zniżkowa do roku 2030. W tym roku liczba ludności tej grupy wiekowej wyniesie poziom bardzo zbliżony do liczebności z roku 2004.
- Ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 lat, mężczyźni powyżej 65 lat) będzie przybywało w całym analizowanym okresie. W roku 2030 liczebność tej

grupy wiekowej będzie wyższa o ok. 44,7 % w porównaniu do roku 2004.

Zjawisko niżów i wyżów demograficznych będzie główną przyczyną zmian, jakie będą zachodziły w strukturze wieku dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

- Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3 – 6 lat) wykaże się zmienną liczebnością. Jednak w ogólnej tendencji liczba dzieci w tym przedziale wieku będzie maleć. W roku 2030 będzie mniejsza o ok. 14,1 % w stosunku do 2000 r.
- Liczba dzieci chodzących do szkół podstawowych (7 – 12 lat) w analizowanym okresie będzie bardzo zmienna. W 2030 r. liczebność tej grupy wiekowej będzie jednak niższa o ok. 18,6 % aniżeli w 2004 r.
- Liczebność młodzieży gimnazjalnej (13 – 15 lat) do ok. 2020 r. będzie maleć, by osiągnąć wartość 309 osób (o 159 mniej niż w 2004 r.). Następnie do 2030 r. będzie rosła liczebność tej grupy wiekowej.

Rozwój ludności gminy kształtowany będzie przez przebieg procesów demograficznych (przyrost naturalny, saldo migracji). Na przyrost naturalny decydujący wpływ ma falowanie niżów i wyżów demograficznych, prawne uregulowania prorodzinne oraz zmiany społeczno-obyczajowe. Natomiast na przebieg procesów migracyjnych duży wpływ wywiera możliwość znalezienia pracy, atrakcyjność zamieszkania, dostęp do usług. Jeśli więc gmina będzie rozwijała się gospodarczo, wpłynie to na poziom życia jej mieszkańców i chęć zamieszkania. W przypadku gminy Proszowice spowoduje to zatrzymanie odpływu ludności, głównie ludzi młodych i lepiej wykształconych. Ze względu na bliskość Krakowa, który stanowi możliwość zatrudnienia, należy dążyć do sytuacji aby ludzie, którzy znaleźli pracę w tym mieście, nadal mieszkali na terenie gminy. Decydujący wpływ będzie miała atrakcyjność zamieszkania i warunki życia, czyli głównie:

- jakość dróg i dostępność komunikacyjna.
- standard infrastruktury technicznej (zwodociągowanie, kanalizacja, telefonizacja),
- łatwy dostęp do placówek usługowych (ochrony zdrowia, oświaty, handlu, kultury),

Ponadto coraz istotniejszy staje się stan czystości środowiska w miejscu zamieszkania. W gminie Proszowice jest to jeden z atutów ze względu na brak uciążliwych zakładów przemysłowych oraz atrakcyjny krajobraz naturalny.

Zmiany struktury wiekowej wymuszać będą konieczność analizowania perspektywicznych potrzeb ludności gminy w aspekcie infrastruktury społecznej. Do zmieniającej się w czasie liczebności grup wiekowych dzieci i młodzieży należy dostosować lokalną bazę szkolną. Również wzrastająca liczba ludności w wieku starszym wymagać będzie większej niż obecnie opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej.

3.2. PROGNOZA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO

Ze względu na istniejący potencjał gospodarczy gminy, uwarunkowania rozwoju, oczekiwania mieszkańców oraz ogólne trendy przemian gospodarczych, za najważniejsze kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego uznano:

- rolnictwo i przetwórstwo rolne,
- małą i średnią przedsiębiorczość,
- sferę usług publicznych i komercyjnych,
- turystykę.

3.2.1. Rolnictwo i przetwórstwo rolne

Kierunki polityki przestrzennej rolnictwa podporządkowane powinny być możliwości stworzenie dogodnych warunków do rozwoju konkurencyjnego, rynkowego rolnictwa.

Rolnictwo na terenie gminy musi spełniać wymogi zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, którego najważniejsze aspekty to:

- przystosowanie funkcji rolniczej do prowadzenia tzw. gospodarki rolno-środowiskowej oraz ekologicznej produkcji żywności,
- przeciwdziałanie zanieczyszczaniu wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem nierolniczym obszarów o najcenniejszych glebach (klasy bonitacyjne I – III),
- przeznaczanie pod zalesienia obszarów o najslabszych glebach, nieopłacalnych rolniczo.

Funkcja rolnicza ma w gminie znaczne szanse rozwojowe. Do atutów w tym rodzaju gospodarowania należą:

- wyższy od przeciętnego w województwie średni areał gospodarstwa rolnego,
- położenie w pobliżu Krakowa stanowiącego duży rynek zbytu,
- „czyste” środowisko przyrodnicze umożliwiające rozwój gospodarstw produkujących zdrową „ekologiczną” żywność (w powiązaniu z rozwojem agroturystyki),

Rozwój rolnictwa i innych funkcji na terenie gminy może powodować kolizje przestrzenne. W celu ich uniknięcia zabudowa nie związana z rolnictwem nie powinna wykraczać poza wskazane w „*Studium...*” strefy koncentracji funkcji pozarolniczych (mieszkaniowych, usługowo-produkcyjnych itp.). Rozwojowa zabudowa rolnicza (inwestycje grup producenckich, usługi lub przetwórstwo rolno-spożywcze czy towarowe gospodarstwa rolne stwarzające uciążliwość dla otoczenia) mogłyby mieć preferencje lokalizacyjne poza obszarami przeznaczonymi do koncentracji zabudowy wielofunkcyjnej.

3.2.2. Leśnictwo

Ze względu na niską lesistość gminy należy dążyć do zwiększania obszarów leśnych. Zwiększenie lesistości należy osiągać poprzez:

- powiększanie produktywności istniejących lasów oraz wprowadzanie nowych zalesień na nieużytkach rolniczych oraz glebach o najniższych klasach bonitacyjnych,
- prowadzenie w lasach niepaństwowych racjonalnej gospodarki zasobami leśnymi z ograniczeniem wielkości pozyskiwania drewna poniżej zdolności produkcyjnej lasów,
- zwiększenie przyrostu masy drzewnej oraz przeciętnej zasobności lasów na skutek podwyższania średniego wieku drzewostanów i struktury pozyskania drewna,
- udostępnianie i przystosowywanie kompleksów leśnych do celów turystyczno-wypoczynkowych.

3.2.3. Usługi publiczne i komercyjne

Celem rozwoju bazy materialnej infrastruktury społecznej na terenach wiejskich gminy jest dążenie do zabezpieczenia możliwości realizacji podstawowych potrzeb ludności poprzez zwiększenie wyposażenia wiejskich ośrodków usługowych. Realizacja powyższego celu powinna doprowadzić do wykształcenia się sieci ośrodków usługowych. Do roli takich ośrodków ze względu na swój potencjał demograficzny, położenie i połączenia drogowe, predysponowane są miejscowości: Bobin, Klimontów, Kościelec, Opatkowice, Ostrów i Żębocin. Realizacja obiektów usług publicznych i komercyjnych w tych miejscowościach powinna wpłynąć znacząco na wzrost atrakcyjności zamieszkania na obszarze gminy i zwiększyć identyfikację oraz zaangażowanie mieszkańców w jej problemy.

Obsługa ludności w usługi ponadpodstawowe realizowana jest obecnie i będzie w przyszłości w mieście powiatowym - Proszowicach.

Oświata

- **przedszkola**

Na obszarze gminy nie funkcjonuje żadna samodzielna placówka przedszkolna oferująca pełną opiekę nad dziećmi w wieku 3–6 lat. Działają natomiast oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz oddział przedszkolny w Opatkowicach, do których uczęszczają głównie 6-latkowie. W związku z tym, że wychowanie przedszkolne wywiera wpływ na późniejszą edukację człowieka i powoduje wyrównywanie startu życiowego dla dzieci wiejskich w porównaniu z rówieśnikami z miast, postuluje się utrzymanie lub poszerzenie oferty przedszkolnej na terenie gminy. Obecnie w związku ze

zjawiskiem bezrobocia wśród kobiet, zapotrzebowanie na placówki tego typu nie jest wysokie, ale w przyszłości gdy sytuacja na rynku pracy zmieni się, takie zapotrzebowanie może wzrosnąć. Będzie ono zależne także od poziomu kształcenia przedszkolnego.

Zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną może być realizowane nie tylko przez placówki samorządowe ale również przez organizacje kościelne, społeczne oraz osoby prywatne. Ofertę mogą też stanowić ogniska przedszkolne działające tylko w okresach większego zapotrzebowania np. podczas letnich prac polowych.

- **szkolnictwo podstawowe**

Popyt społeczny na edukację na poziomie kształcenia podstawowego determinuje prawie wyłącznie czynnik demograficzny, czyli liczba dzieci w wieku 7 – 12 lat. Prognoza demograficzna do roku 2030 zakłada generalnie zmniejszanie się tej grupy wiekowej. Proces falowania wyżów i niżów demograficznych będzie powodował widoczne różnice pomiędzy poszczególnymi latami.

- **szkolnictwo gimnazjalne**

Na obszarze gminy, w związku z liczebnością młodzieży w wieku gimnazjalnym (13 – 15 lat) jak i prognozami demograficznymi zakładającymi zmniejszanie się tej grupy wiekowej obecne gimnazja w pełni zaspokoją potrzeby ludności na tego typu grupę szkół.

- **szkolnictwo ponadgimnazjalne**

Na obszarze gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna i młodzież uczęszcza do szkół głównie w Proszowicach i Piotrkowicach Małych (gm. Koniusza). Związku z niewystarczającym zapotrzebowaniem na szkoły tego typu nie proponuje się ich utworzenia na terenie wiejskim gminy. Do władz gminy należy natomiast dbanie o umożliwienie i usprawnienie dostępu komunikacyjnego do istniejących szkół.

Zdrowie i opieka społeczna

Istniejące 3 ośrodki zdrowia świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki medycznej, w zasadzie zapewniają odpowiedni dostęp do usług tego typu. Konieczne jest jednak podniesienie standardu i różnorodności usług jak i bazy lokalowej ośrodków. Wiąże się to też z procesem starzenia się mieszkańców gminy co spowoduje wzrastanie zapotrzebowania na usługi lekarskie. Należy również wspierać inicjatywy powstawania prywatnych gabinetów lekarskich. Opiekę specjalistyczną i szpitalną nadal zapewniać będzie szpital i przychodnie specjalistyczne w Proszowicach lub innych sąsiednich miastach.

Kultura

Na obszarze wiejskim gminy nie działa żadna instytucja zajmująca się wyłącznie kształtowaniem kultury. Placówki typu domy kultury, kluby, świetlice, wpływają znacząco na kształtowanie więzi lokalnych oraz zagospodarowanie wolnego czasu. Często są jedynymi

ośrodkami kulturotwórczymi dostępnymi dla ludności wiejskiej. Powołanie świetlic wiejskich w większych miejscowościach stworzyłoby sieć placówek kultury dostępnych dla mieszkańców całej gminy. Mogłyby one zaistnieć przy stosunkowo małych środkach inwestycyjnych np. adaptacja nie wykorzystanych pomieszczeń w budynkach szkolnych, wykorzystanie pomieszczeń straży pożarnej, parafialnych. Z pewnością wymagałyby zatrudnienia wykwalifikowanej kadry. Takie placówki znacznie przyczyniłyby się do wzrostu atrakcyjności zamieszkania.

Funkcjonujące obecnie placówki biblioteczne na obszarze gminy zapewniają odpowiednią możliwość korzystania z nich. Wskaźniki określające ich działalność (liczba księgozbioru przypadająca na 1000 mieszkańców, liczba wypożyczeń na 1 czytelnika) wykazują ich dobre funkcjonowanie. Nie proponuje się nowych placówek tego typu na terenie gminy.

Sport i rekreacja

Baza sportowo–rekreacyjna na obszarze gminy jest dość skromna i wymaga doinwestowania. Brak jest sieci urządzonych boisk sportowych, które jako podstawowy element infrastruktury sportowej na terenach wiejskich, powinny funkcjonować w każdym sołectwie. Ponadto można wyznaczyć na obszarze gminy trasy rowerowe, turystyki pieszej oraz trasy do jazdy konnej.

Usługi komercyjne

Sieć placówek komercyjnych (handlowych, usługowych, gastronomicznych) nie jest jeszcze w pełni ukształtowana na obszarze gminy i należy oczekiwać jej dalszego rozwoju. Funkcjonujące placówki to przeważnie niewielkie obiekty o niskim standardzie wyposażenia.

Podaż usług jest i będzie w przyszłości regulowana przez rynek. Zapotrzebowanie na usługi będzie kształtowane w znacznej mierze przez kondycję finansową gospodarstw domowych jak też również od możliwości finansowych i przedsiębiorczości inwestorów. Zapotrzebowanie na różnego typu usługi wzrastać będzie wraz z rozwojem zasobności gospodarstw domowych, wynikiem czego powstawać powinny nowe placówki handlowe i usługowe.

3.2.4. Mała i średnia przedsiębiorczość

Na obszarze wiejskim gminy nie działają większe zakłady przemysłowe dające zatrudnienie jej mieszkańcom a jedynie małe, najwyżej zatrudniające kilkadziesiąt osób, prywatne zakłady głównie z branży usługowo-handlowej. Celem utrzymania i rozwoju funkcji przemysłowej (drobnej wytwórczości) jest:

- wzmocnienie bazy ekonomicznej gminy,
- zapewnienie miejsc pracy dla mieszkańców gminy,
- uzyskanie wyższego stopnia przetworzenia produktów rolnych wytworzonych na obszarze gminy oraz na sąsiednich obszarach rolniczych.

O możliwości realizacji wymienionych celów decydować będzie wykorzystanie atutów jakimi dysponuje gmina, jak i umiejętne likwidowanie bądź ograniczanie barier rozwoju.

Najistotniejsze atuty rozwoju przedsiębiorczości w gminie to:

- dogodne połączenia drogowe z sąsiednimi miastami
- wolne tereny do zainwestowania,
- wysoka aktywność gospodarcza ludności
- wysoki potencjał zasobów ludzkich

Bariery rozwoju to:

- zły stan niektórych dróg,
- braki infrastrukturalne (niewystarczająca sieć wodociągowa i brak sieci kanalizacyjnej, słabo rozwinięta sieć gazowa),

Należy dążyć do stwarzania atrakcyjnych warunków do powstawania nowych przedsiębiorstw, które stymulują rozwój całej gminy, tworzą nowe miejsca pracy i poprzez podatki zasilają budżet gminy. Należy wspomagać aktywność gospodarczą mieszkańców gminy oraz umożliwiać inwestowanie na jej obszarze inwestorom z zewnątrz. Proponuje się podjęcie następujących działań:

- przygotowanie ofert terenów pod przedsiębiorczość w postaci bazy danych pozwalającej na uzyskanie niezbędnych informacji dla potencjalnych inwestorów (informacje o stanie własności, przeznaczenie gruntów w planie zagospodarowania przestrzennego gminy, ograniczenia przy zainwestowaniu, wyposażenie w media itp.),
- promocja ofert terenów do zainwestowania wśród mieszkańców gminy jak i do inwestorów z zewnątrz,
- propagowanie wśród mieszkańców szkoleń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, przekwalifikowań zawodowych.

3. 2. 5. Turystyka

Turystyka jest funkcją kreującą znaczny rynek pracy, zwłaszcza w sezonie letnim. Dotychczas funkcja ta nie odgrywa większej roli na obszarze gminy. Najcenniejszym krajobrazowo obszarem gminy jest dolina rzeki Szreniawy oraz fragmenty sołectw:

Klimontów, Szczytniki Wieś, Teresin położonych w środkowo-północnej części gminy. Korzystne do rozwoju funkcji turystycznej są również wsie: Jakubowice, Łaganów, Żębocin i Kowala a także południowa część miasta Proszowice. Tereny te dają możliwość tworzenia atrakcyjnych pieszych i rowerowych szlaków, umilających spędzanie wolnego czasu mieszkańcom gminy i turystom. Jednak pełne wykorzystanie tego potencjału wymaga odpowiedniego zagospodarowania terenu. Celem rozwoju tej funkcji jest:

- poprawa efektywności wykorzystania naturalnych zasobów turystycznych i ich ochrona,
- zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę.

Formułowanie celów rozwoju funkcji turystycznej w gminie należy wiązać z:

- prognozowanym i widocznym w ostatnich latach wzrostem aktywności turystycznej ludności,
- rozwojem motoryzacji,
- dobrym położeniem komunikacyjnym gminy z pobliskimi miastami,
- wzrostem zainteresowania wśród społeczeństwa różnymi formami turystyki aktywnej,
- wzrostem popularności agroturystyki jako alternatywnej formy pobytów urlopowych, zarówno wśród słabszych ekonomicznie warstw społeczeństwa jak i modnego „powrotu do natury” warstw zasobniejszych finansowo.

Obecnie na obszarze gminy brak jest gospodarstw agroturystycznych, a ta forma gospodarowania staje coraz popularniejsza ze względu na rosnące zapotrzebowanie. Podstawę rozwoju tej formy wypoczynku stanowią gospodarstwa rolne na obszarze całej gminy. Rozwój agroturystyki może stanowić alternatywne źródło dochodów gospodarstw. Może spowodować inwestycje w infrastrukturę turystyczną oraz nowe miejsca pracy.

Proponowane kierunki działania:

- rozpropagowanie idei agroturystyki wśród rolników,
- zorganizowanie szkoleń i wycieczek instruktażowych,
- zorganizowanie promocji gospodarstw agroturystycznych.

Rozwój agroturystyki wymaga też podniesienie estetyki wsi, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, dostępu do placówek usługowych i handlowych.

4. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU

4.1 TERENY ZAINWESTOWANE I WSKAZANE JAKO OBSZARY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO /PRZYSZŁEJ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ/.

Przy podejmowaniu działań inwestycyjnych, w obszarach narażonych na wystąpienie zjawiska sufozji w gruntach lessowych wskazane jest, aby możliwość zabudowy była indywidualnie

poprzedzona określeniem geotechnicznych warunków posadowienia obiektu budowlanego (por. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 r w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych Dz.U. Nr 126 poz. 839).

4.1.1. Obszary mieszkalnictwa, usług i produkcji.

W ramach kształtowania obszarów mieszkalnictwa przewiduje się:

- w pierwszej kolejności- uzupełnianie istniejącego zainwestowania,
- utrzymanie rolniczego charakteru terenów mieszkalnictwa poprzez zabudowę jednorodziną i rolniczą,
- w ramach w ramach zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej i rolniczej) dopuszcza się wprowadzenie towarzyszących im usług oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych i wytwórczych,
- dopuszcza się możliwość- w ramach zaspakajania potrzeb w zakresie mieszkań socjalnych powstawanie obiektów wielorodzinnych, utrzymanych w gabarytach otaczającej zabudowy,
- w strefie rekreacyjno– rolnej dopuszcza się powstawanie zabudowy agroturystycznej oraz domków rekreacyjnych (w określonym mpzp zakresie),
- dopuszcza się modernizację istniejących zespołów zabudowy znajdującej się w zwartych kompleksach rolnych, bez możliwości dalszego rozwoju poza wyznaczony na rysunku obrys.

W ramach kształtowania usług i produkcji przewiduje się:

- w obrębie terenów zainwestowanych oraz przewidzianych pod inwestycje przewiduje się możliwość wydzielania terenów dla rolniczej działalności gospodarczej oraz obszarów produkcji zwierzęcej,
- lokalizacja terenów i obiektów dla różnych form działalności gospodarczej musi spełniać warunki określone w przepisach regulujących zasady ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz nie kolidujących funkcjonalnie z otoczeniem,
- w ramach terenów o funkcji usługowej i produkcyjnej dopuszcza się możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jako uzupełnienie funkcji podstawowej,
- koncentrację usług obsługujących ludność przewiduje się w centralnych obszarach wsi,
- w pozamiejskich obszarach strefy koncentracji osadnictwa: (Klimontów Wieś, Klimontów Szreniawa, Opatkowice) oraz strefy rolniczej tereny preferowane dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej- wymagają uściślenia zasięgu i zakresu

zagospodarowania w mpzp,

- w terenach przylegających bezpośrednio do dróg (w szczególności wojewódzkich i powiatowych) przewiduje się możliwość lokalizacji inwestycji związanych z obsługą drogi (parkingi, obiekty gastronomiczne, baza noclegowa, itp.)

4.1.2 Obszary turystyki, wypoczynku i sportu

W ramach kształtowania obszarów turystyki, wypoczynku i sportu przewiduje się:

- modernizację istniejących obiektów i urządzeń sportu i rekreacji,
- baza rekreacyjno- sportowa w obecnej chwili jest niewystarczająca, dlatego postuluje się możliwość tworzenia, zwłaszcza w większych ośrodkach wiejskich, obiektów i urządzeń sportu i rekreacji, w szczególności terenów do gier zespołowych (głównie boisk sportowych) i sal gimnastycznych,
- brak zagospodarowania turystycznego powoduje konieczność określenia potrzeb i możliwości na etapie wykonywania mpzp. Preferencje w tym zakresie określone zostały przy charakterystyce strefy rolno- rekreacyjnej,
- istnieje możliwość tworzenia pojedynczych gospodarstw agroturystycznych w innych niż strefa rolno- rekreacyjna obszarach gminy w szczególności w obszarach zainwestowanych o atrakcyjnych walorach widokowych położonych w pobliżu szlaków turystycznych (miejscowości znajdujące się w strefie krajobrazu chronionego obejmującego: Klimontów, Szczytniki Wieś, Teresin). W obszarach tych nie przewiduje się jednak rozwoju bazy turystycznej w postaci zorganizowanych terenów rekreacyjnych.
- postuluje się możliwość wyznaczania szlaków turystyki pieszej i rowerowej na terenie całej gminy.

4.2 STRUKTURA OSADNICZA.

Przewiduje się utrzymanie charakteru zabudowy w odniesieniu do gabarytów zabudowy mieszkaniowej i rolniczej na terenach wiejskich. Określenie parametrów w odniesieniu do wielkości działek, procentu terenów biologicznie czynnych w ramach działek budowlanych, oraz linii zabudowy należy odnieść indywidualnie do poszczególnych wsi różnicując w zależności do stopnia skoncentrowania wsi. W obszarach centralnych wsi skupionych dopuszcza się zagęszczenie zabudowy, równocześnie uściślając jej parametry uwzględniające charakter funkcjonalny. W miejscowościach o zachowanych obiektach zabytkowych oraz o cechach regionalnych postuluje się uwzględnianie cech regionalnych w nowej architekturze poprzez konkretyzowanie w mpzp elementów gwarantujących spójność kompozycyjną zapewniającą zachowanie ładu przestrzennego. Przy kształtowaniu zabudowy należy

wykorzystać istniejące walory przyrodnicze.

Preferowana głębokość pasa budowlanego w terenach wiejskich wynosi 60- 70 m. Może podlegać zróżnicowaniu, nie powinna jednak przekraczać 100 m.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasięg terenów zainwestowanych wyznaczonych w rysunku „Kierunków rozwoju” winien być dostosowany do warunków terenowych i własnościowych. Dopuszcza się ograniczanie lub wzbogacanie funkcji preferowanych w „Studium...” w obszarach inwestycyjnych, jeżeli nie spowoduje to pogorszenia warunków środowiskowych i jakości życia mieszkańców.

4.3. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

4.3.1. Tereny rolne

Tereny rolne podlegające wykluczeniu z zabudowy z racji chronionych kompleksów gleb wysokiej klasy oraz tereny o spadku powyżej 12 % podlegające procesom degradacji wskazane zostały na rysunku „Studium..”. Charakterystyka tych obszarów, oraz obowiązujące w nich działania zostały omówione w opracowaniu Ekofizjograficznym stanowiącym integralną część „Studium..” oraz w rozdziale „Prognoza rozwoju społeczno- gospodarczego” w pkt. „Rolnictwo i przetwórstwo rolne” i w rozdziale „Polityka w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego”. W obszarach nie podlegających ochronie krajobrazowej dopuszcza się niewielkie obiekty gospodarcze związane bezpośrednio z użytkowaniem terenu .

4.3.2. Tereny leśne

Tereny leśne powinny być użytkowane zgodnie z planami urządzenia lasu opracowanymi przez Nadleśnictwa Pińczów i Miechów¹.

W „Studium ...” zostały wskazane tereny przeznaczone do zalesień w rejonie lasu Bobin i Jakubowice. Ponadto zalesieniu mogą podlegać tereny spełniające warunki zawarte art.14 pkt.2 Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 (Dz. U. nr 101 poz. 444 z 1991 r. z późniejszymi zmianami).

4.3.3. Tereny ochrony ekologicznej dolin rzek i potoków .

Tereny te obejmują przede wszystkim dolinę Szreniawy i Ścieklica. Tereny wyłączone z

---

¹ Plany urządzenia lasów dla Państwowych Lasów w Bobinie, Kościelcu, Ostrowie i Jakubowicach są aktualne do 2013 r.

zabudowy obejmują tereny narażone na powodzie:

- dominującą funkcją tych obszarów jest funkcja biotyczna- korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym,
- należy ograniczać do niezbędnego minimum przegradzanie dolin, a w razie takiej konieczności zapewnienie warunków niezbędnych do funkcjonowania korytarza ekologicznego (migracja zwierząt),
- użytkowanie rolnicze- głównie jako łąki: możliwe jest również wprowadzenie upraw wierzby energetycznej oraz częściowe zalesienia i zadrzewienia w sposób nie utrudniający spływu wód powodziowych,
- dopuszcza się powstawanie stawów rybnych,
- dopuszczalne wykorzystywanie na cele rekreacji i sportu (tereny parkowe) w zakresie nie kolidującym z funkcją biotyczną,
- w obszarze przylegającym do miasta preferuje się obecny sposób użytkowania z możliwością rozszerzenia istniejących funkcji rekreacyjno – sportowych (tereny wypoczynku mieszkańców miasta),
- w obszarze przylegającym do tras komunikacyjnych dopuszcza się użytkowanie terenu na cele obsługi podróżnych, jeżeli nie ogranicza warunków niezbędnych do funkcjonowania korytarza ekologicznego,
- w obszarach nie podlegających ochronie krajobrazowej dopuszcza się niewielkie obiekty gospodarcze związane bezpośrednio z użytkowaniem terenu.

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Planuje się zakończenie wodociągowania sołectw do końca 2007 r. Sołectwa obecnie nie objęte siecią wodociagową zostaną dołączone do drugiej strefy wodociągu „Radziemice”, zasilanej ze zbiorników w Teresinie. Wodociąg „Radziemice” obejmie następujące sołectwa:

- w strefie I zasilanej bezpośrednio z ujęcia w Smoniowicach za pośrednictwem zbiorników w Przemęczanach: Gniazdowice, Makocice, Szczytniki, Szczytniki Kolonia, Klimontów, Kadzice, Ostrów, Teresin i Posiłów oraz zbiorniki wyrównawcze w Makocicach ($V = 150 \text{ m}^3$) i Teresinie ($V = 500 \text{ m}^3$).
- w strefie II zasilanej ze zbiorników w Teresinie zasilane są: Stogniowice, Górka Stogniowska, Przewody, Ciborowice, Kościelec, Piekary, Mysławczyce, Wolwanowice, Bobin, Czajęczyce i Koczanów.

Nie przewiduje się rozbudowy wodociągu „Proszowice”, a więc jego sieć będzie mieć dotychczasowy zasięg terytorialny tj.:

- w strefie I zasilanej z ujęcia w Opatkowicach Woda ze Ścieklca zasila bezpośrednio sołectwa: Opatkowice, Jazdowiczki, Łaganów, miasto Proszowice oraz zbiorniki wyrównawcze w Żębocinie o pojemnościach: $2500 \text{ m}^3 + 2 \times 300 \text{ m}^3$,
- w strefie II wodą ze zbiorników wyrównawczych zasilane są: Żębocin, Więckowice, Jakubowice i Kowala.

Sołectwo Szklana pozostanie w zasilaniu z wodociągu „Koniusza”. Zasięgi sieci wodociągowych zostały zobrazowane na załączonym schemacie.

Sieci wodociągowe „Proszowice” i „Radziemice” posiadają połączenia odcięte zasuwami. Wskazane byłoby wykonanie połączenia między wodociągiem „Koniusza” a wodociągiem „Proszowice”, w celu uzyskania większej pewności zasilania odbiorców.

Ze względu na to, że woda pobierana z ujęcia w Smoniowicach, zlokalizowanego na źródłisku, jest doskonałej jakości, a ujęcie ma bardzo duże zatwierdzone zasoby w kat „B” w ilości $Q = 360,37 \text{ m}^3/\text{h}$ tj. $8648,80 \text{ m}^3/\text{d}$ przewiduje się w okresie docelowym zasilić z wodociągu „Radziemice” całą gminę Proszowice. Obecnie zakup wody z „Radziemice” sięga średnio $151,23 \text{ m}^3/\text{d}$, co stanowi znikomy procent wydajności ujęcia.

Szacuje się, że w okresie docelowym zapotrzebowania na wodę dla poszczególnych miejscowości, nie będą się znacząco różnić od zapotrzebowań obecnych, ze względu na niż demograficzny i dużą oszczędność wody w gospodarstwach domowych. Zapotrzebowania bieżące na wodę też są znacznie niższe od przewidywań z przed kilku lat, głównie ze względu na oszczędność wody i niższą realną normę wody równą 100–125 l/osobę na dobę. Zapotrzebowania na wodę, dla poszczególnych miejscowości zestawiono w Tabeli....

Tabela.2. Zapotrzebowanie wody w gminie Proszowice

N r	Miejscowość	Q _{sr.} d.	Q _{ma} x d.	Q _{ma} x h	N r	Miejscowość	Q _{sr.} d.	Q _{ma} x d.	Q _{ma} x h
W 1	Szklana	15,0	19,5	1,38					
S W	15,00	19,5	1,38						
1	Jakubowice	47,1	61,7	4,55	5	Więckowice	43,3	56,7	4,19
2	Jazdowiczki	15,0	19,7	1,45	6	Żębocin	51,4	67,3	4,97
3	Kowala	37,4	49,0	3,61	7	Opatkowice	105,	135,	10,2
4	Łaganów	53,8	70,5	5,20	8	Proszowice -	996,	1309	97,3
S W	1350,06	1769	131,						
1	Ciborowice	21,9	29,0	2,19	9	Posiłków	18,7	24,5	1,81
2	Gniazdowice	51,6	68,3	5,14	1	Przezwody	41,6	54,4	4,02
3	Górka	53,6	70,8	5,33	1	Stogniowice	55,0	72,0	5,31
4	Kadzice	30,7	40,2	2,97	1	Szczytniki	49,8	65,2	5,41
5	Klimontów	211,	279,	21,0	1	Szczytniki-	26,3	34,4	2,54
6	Kościelec	95,4	126,	9,50	1	Teresin	40,6	53,1	3,92
7	Makocice	52,2	69,1	5,20	1	Ostrów	93,2	122,	9,00
8	Piekary	56,2	74,4	5,60					
S R	899,01	1183	88,9						
				3.	M	16,32	21,3	1,57	
1	Bobin	51,3	67,2	4,96	4	Wolwanowice	14,9	19,5	1,44
2	Czajęczyce	29,9	39,2	2,89	5	Koczanów	41,2	53,9	3,98
S Ł	153,83	201,	14,8						
	1052,84	1385	103,						
Ł	2417,90	3174	236,						

Opracowano na podstawie „Analizy hydraulicznej sieci wodociągowej w gminie Proszowice wraz z koncepcją jej reorganizacji” opracowanej przez M. Długosza i J. Myczkę w 2005 r.

Łączne zapotrzebowanie na wodę w gminie i mieście Proszowice wyniosą:

$$Q_{\text{sr. d.}} = 2417,90 \text{ m}^3/\text{d}, Q_{\text{max d.}} = 3174,54 \text{ m}^3/\text{d}, Q_{\text{max h.}} = 2417,90 \text{ m}^3/\text{h},$$

Takie ilości wody, we współpracy ze zbiornikami wyrównawczymi, jest w stanie zapewnić ujęcie w Smoniowicach.

Gdyby w przyszłości okazało się, że potrzeby wodne są większe i wodociąg „Radziemice” miałby zbyt małą wydajność można też rozważyć możliwość połączenia z wodociągiem „Pałecznicza”.

W przypadku zasilania terenu całej gminy z ujęcia w Smoniowicach, przewiduje się całkowite wyłączenie ujęcia „Opatkowice” i pozostawienie Stacji Uzdatniania Wody tylko

jako pompowni, lub też pozostawienie ujęcia i SUW do pracy w trybie awaryjnym. Ten drugi wariant jest korzystniejszy, gdyż zapewni gminie wodę w sytuacjach awaryjnych i pozwoli sterować zakupem wody z „Radziemiec” zgodnie z potrzebami gminy Proszowice.

Przy pozostawieniu w eksploatacji ujęcia w Opatkowicach i Stacji Uzdatniania Wody należy przeprowadzić ich gruntowną modernizację.

5.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Największym problemem gospodarki ściekowej jest brak równoczesnej budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oraz znaczne rozproszenie zabudowy powodujące wzrost kosztów kanalizacji. Szczególnie pilne jest wykonanie sieci kanalizacyjnych w sołectwach położonych w strefie ochrony pośredniej wewnętrznej ujęcia wody w Opatkowicach, czerpiącego wodę ze Ścieklca, przepływającego przez sołectwa: Gniazdowice, Makocice i Opatkowice. Równie pilna jest ochrona terenów źródłiskowych i nadrzecznych.

Proponuje się rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej w dwóch wariantach. W obu przewiduje się wykorzystanie istniejącej miejskiej oczyszczalni ścieków, lecz w różnym stopniu. Oczyszczalnia „Proszowice” przyjmuje obecnie średnio na dobę 686,58 m³/d ścieków, a ma przepustowość rzeczywistą równą 1200 m³/d, potencjalną równą 2400 m³/d z możliwością rozbudowy do 3600 m³/d, występuje więc znaczne niedociążenie istniejącego obiektu, powodujące jego gorszą pracę. Obecnie jedynie sołectwo Jazdowiczki ma opracowany projekt odprowadzenia ścieków do miejskiej oczyszczalni. Nie jest jednak wyznaczony czas jego realizacji.

Przewidywaną ilość ścieków mającą dopływać do poszczególnych oczyszczalni w okresie docelowym obliczono zakładając, że będzie ona równa zapotrzebowaniom na wodę dla poszczególnych miejscowości. W załączniku graficznym zobrazowana jest gospodarka ściekowa w wariantach I, wraz z przewidywanymi przebiegami kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej. Nie mają one mocy obowiązującej i mogą być zmienione po opracowaniu szczegółowej dokumentacji projektowej. Na schemacie w tekście zobrazowano oba warianty gospodarki ściekowej.

Alternatywą dla tradycyjnego systemu grawitacyjno–pompowego lub jego uzupełnieniem na terenach płaskich lub o bardzo falistej powierzchni, może być system PRESSKAN. Oparty jest on na przydomowych studzienkach pompowych. Transport ścieków w tym systemie możliwy jest na odległość 5 km. Przewody układane są poniżej strefy przemarzania, równoległe do terenu, bez konieczności zachowywania spadków. System PRESSKAN daje dużą dowolność przy wyborze trasy, omijaniu przeszkód, a przejście pod trasami komunikacyjnymi wykonuje się technologią wierceń bez naruszania nawierzchni. Nie

wymaga też czyszczenia i przepłukiwania rurociągów. Nakłady inwestycyjne na system PRESSKAN kształtują się na poziomie 50 % w stosunku do rozwiązania grawitacyjnego.

Wariant I

Proponuje się do oczyszczalni miejskiej „Proszowice” doprowadzić ścieki z 16 sołectw:

N	Miejscowość	Q _{sr. d.}	Q _{max d.}	Q _{max h.}	Nr	Miejscowość	Q _{sr. d.}	Q _{max d.}	Q _{max h.}
1	Szklana	15,00	19,50	1,38	10	Gniazdowice	51,68	68,33	5,14
2	Jakubowice	47,18	61,75	4,55	11	Makocice	52,27	69,12	5,20
3	Jazdowiczki	15,05	19,70	1,45	12	Szczytniki	49,84	65,23	5,41
4	Kowala	37,44	49,00	3,61	13	Szczytniki –Kolonia	26,31	34,43	2,54
5	Łaganów	53,89	70,52	5,20	14	Klimontów	211,61	279,80	21,05
6	Więckowice	43,39	56,78	4,19	15	Stogniowice	55,03	72,01	5,31
7	Żębocin	51,49	67,38	4,97	16	Górka Stogniowska	53,61	70,88	5,33
8	Opatkowice	105,39	135,39	10,22		Łącznie	1865,41	2449,15	182,92
9	Proszowice - miasto	996,23	1309,33	97,37					

Tabela 3.

Taka ilość odprowadzanych ścieków może zostać odprowadzona do oczyszczalni bez konieczności dokonywania jej rozbudowy, gdyż maksymalna dobową ilość odprowadzanych ścieków (2449,15 m³/d) jest równa potencjalnej przepustowości oczyszczalni (2400 m³/d). Nie wymaga też wykonania dużej ilości pompowni sieciowych i tłoczenia ścieków z dużej odległości.

Proponuje się również wykonanie dwóch nowych oczyszczalni ścieków: „**Koczanów**” i „**Ostrów**”.

Oczyszczalnię „**Koczanów**” proponuje się wybudować w południowej części sołectwa, w dolinie rzeki Szreniawy. Większość odprowadzanych ścieków dopływałaby w systemie grawitacyjnym. Proponuje się do oczyszczalni „**Koczanów**” odprowadzić ścieki z 11 sołectw:

Nr	Miejsowość	Q _{sr. d.} [m ³ /d]	Q _{max d.} [m ³ /d]	Q _{max h.} [m ³ /h]	Nr	Miejsowość	Q _{sr. d.} [m ³ /d]	Q _{max d.} [m ³ /d]	Q _{max h.} [m ³ /h]
1	Teresin	40,61	53,14	3,92	8	Czajęczyce	29,98	39,24	2,89
2	Posilków	18,72	24,50	1,81	9	Mystawczyce	16,32	21,36	1,57
3	Przewody	41,62	54,47	4,02	10	Wolwanowice	14,93	19,53	1,44
4	Ciborowice	21,98	29,06	2,19	11	Koczanów	41,24	53,97	3,98

5	Kościelec	95,49	126,25	9,50		Łącznie	428,53	563,15	41,88
6	Piekary	56,28	74,42	5,60					
7	Bobin	51,36	67,21	4,96					

Tabela 4.

Wybudowana oczyszczalnia powinna mieć przepustowość ok.:

$$Q_{\text{sr. d.}} = 430 \text{ m}^3/\text{d}, Q_{\text{max d.}} = 560 \text{ m}^3/\text{d}, Q_{\text{max h.}} = 42 \text{ m}^3/\text{h}.$$

Proponowana oczyszczalnia „**Ostrów**” byłaby najmniejsza. Objęłaby swoim rejonem obsługi tylko dwa sołectwa: Kadzice i Ostrów, położone w zlewni rzeki Nidzicy. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków byłby strumień stanowiący dopływ rzeki Małoszówki. Oczyszczalnia mogłaby powstać u zbiegu granic Ostrowa, Kadzić i Gunowa Wilkowa (gm. Kazimierza Wielka).

Wybudowana oczyszczalnia powinna mieć przepustowość ok.:

$$Q_{\text{sr. d.}} = 124 \text{ m}^3/\text{d}, Q_{\text{max d.}} = 160 \text{ m}^3/\text{d}, Q_{\text{max h.}} = 12 \text{ m}^3/\text{h}.$$

Nr	Miejscowość	$Q_{\text{sr. d.}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max d.}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max h.}}$ [m ³ /h]
1	Kadzice	30,74	40,23	2,97
2	Ostrów	93,23	122,0	9,00
	Łącznie	123,9	162,2	11,97

Tabela 5.

Oczyszczalnie „Kadzice” i „Ostrów” mogłyby pracować w technologii SBR (Sekwencyjne Reaktory Biologiczne), uzupełnionej o chemiczne strącanie fosforu. Oczyszczalnie te powinny być budowane w formie dwóch lub więcej ciągów technologicznych, dobudowywanych w miarę rozbudowywania sieci kanalizacyjnej i wzrostu ilości odprowadzanych ścieków. Muszą to też być obiekt nie wykazujący uciążliwości dla środowiska lub z nieznacznym oddziaływaniem mieszczącym się na terenie inwestycji.

Wariant II

W tym rozwiązaniu gospodarki ściekowej przewiduje się odprowadzić wszystkie ścieki powstające na terenie gminy do miejskiej oczyszczalni ścieków „**Proszowice**”. Łącznie

odprowadzane byłyby następujące ilości ścieków: $Q_{\text{sr. d.}} = 2417,90 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max d.}} = 3174,54 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max h.}} = 2417,90 \text{ m}^3/\text{h}$.

Odprowadzenie ścieków wymagałoby maksymalnej rozbudowy oczyszczalni ścieków, oraz tłoczenia ścieków na bardzo długich odcinkach z większości skanalizowanych miejscowości.

Przewiduje się również możliwość innego wariantu usuwania nieczystości, jeżeli będzie to uzasadnione rachunkiem ekonomicznym lub względami środowiskowymi.

Pojedyncze domy lub grupy domów znacznie oddalonych od proponowanych rurociągów kanalizacyjnych mogą korzystać z indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków. Ścieki po oczyszczeniu mogą być odprowadzone do pobliskiego cieką lub rozsączkowanie w glebie. Rozsączkowanie będzie możliwe tylko w gruntach przepuszczalnych o głębokim (ponad 2 m) zwierciadle wody gruntowej. W konkretnych, uzasadnionych ekonomicznie przypadkach, można też pojedyncze domy pozostawić tylko ze szczelnymi szambami, objętymi obowiązkowym wywozem nieczystości do najbliższej oczyszczalni. Wyegzekwowanie tego procesu mogłoby polegać na równoczesnym poborze opłat za dostarczoną wodę i wywóz ścieków.

5.3. KANALIZACJA DESZCZOWA

Na terenie gminy Proszowice nie przewiduje się budowy zbiorczego systemu kanalizacji deszczowej ani większych podczyszczalni ścieków opadowych. Większość ścieków opadowych na terenie gminy odprowadzana będzie powierzchniowo, a wzdłuż dróg systemem rowów przydrożnych.

Przewiduje się możliwość wykonania kanalizacji deszczowej w większych sołectwach, np. przy okazji wykonywania chodników wzdłuż ulic. Ścieki przed odprowadzeniem do odbiornika należy podczyścić na separatorach. Podczyszczeniu powinny też podlegać wody opadowe odpływające z większych ruchliwych dróg.

5.4. SKŁADOWANIE ODPADÓW

Gmina Proszowice ma rozwiązany problem gospodarki odpadami. Istniejące składowisko w Żębocinie ma uregulowany stan prawny i jest wykonane z zachowaniem norm ochrony środowiska. Ponieważ jest to obiekt nowy, a zakończenie jego eksploatacji przewiduje się na rok 2015–2020, to nie przewiduje się nowego miejsca pod gminne składowisko odpadów. W celu przedłużenia czasu eksploatacji składowiska należy jednak zwiększyć segregację odpadów zarówno w miejscu powstawania odpadów jak i na terenie obiektu. Konieczna jest też likwidacja „dzikiego” wysypiska odpadów na terenie sołectwa Bobin, gdyż przyczynia się ono do zanieczyszczenia środowiska w gminie. W jego miejscu

dopuszcza się lokalizację grzebalni zwierząt.

5.5. GAZOWNICTWO

Gazyfikacja gminy Proszowice będzie oparta o gaz dostarczany przez istniejącą stację redukcyjną gazu pierwszego stopnia w Opatkowicach. Stacja ta ma przepustowość nominalną 6 000 Nm³/h i jest wystarczająca dla zasilenia w gaz terenu całej gminy (patrz schemat w tekście). Gazyfikacja poszczególnych sołectw będzie prowadzona w oparciu o Program gazyfikacji miasta i gminy Proszowice z 1990 r. wraz z aneksem z 1995 r.

Po wykonaniu sieci gazowej w sołectwach wskazane będzie wykonanie połączenia pomiędzy siecią gazową zasilaną ze stacji redukcyjno–pomiarowej Opatkowicach z sieciami zasilanymi ze stacji redukcyjno–pomiarowej w Muniaczkowicach (na odcinku miasto Proszowice – Jazdowiczki) i ze stacji redukcyjno–pomiarowej w Niepołomicach (na odcinku Proszowice – Łaganów – Więckowice). Połączenie będzie zapewniać pewność zasilania w połączonych sieciach w wypadku awarii lub wzrostu zapotrzebowania na gaz sieciowy.

Planuje się też dalszą rozbudowę istniejącej sieci gazu wysokoprężnego. Obecnie gazociąg wysokoprężny ϕ 250 CN 6,4 MPa relacji Kraków–Proszowice kończy się w rejonie Opatkowic, gdzie posiada jedno odgałęzienie wysokoprężne ϕ 125 CN 6,4 MPa do stacji redukcyjnej gazu I stopnia zlokalizowanej w Opatkowicach. W fazie projektowej znajdują się dalsze odcinki gazociągu wysokoprężnego wyprowadzone z Opatkowic, tj.:

- gazociąg wysokoprężny ϕ 200 CN 6,4 MPa, relacji Proszowice–Kazimierza Wielka–Bejsce,
- gazociąg wysokoprężny ϕ 200 CN 6,4 MPa, relacji Proszowice–Pałecznicza–Działoszyce–Czarnocin.

Przy lokalizacji obiektów kubaturowych w pobliżu gazociągu wysokoprężnego należy zachować bezpieczny odstęp. Wynosi on 15,0 m od zewnętrznej krawędzi rury. Strefa zagrożenia wybuchem od stacji redukcyjno–pomiarowej gazu I stopnia mieści się w granicach ogrodzenia stacji. Gazociągi średnioprężne nie stwarzają ograniczeń lokalizacyjnych.

W Proszowicach funkcjonuje „Związek Międzygminny do spraw Gazyfikacji, Rozwoju Terenów Wiejskich i Ochrony Środowiska”. Gmina i miasto Proszowice, wspólnie z 22-ma gminami z województwa małopolskiego i świętokrzyskiego jest Członkiem w/w Związku. Celem istnienia Związku jest wspólne działanie gmin zmierzające do podniesienia standardu życia mieszkańców i umożliwienie rozwoju społecznego poprzez:

- reprezentowanie wspólnych interesów w sprawach gazyfikacji i budowy gazociągu wysokoprężnego,

- inspirowanie działań zmierzających do najszybszego zakończenia kompleksowej gazyfikacji,
- działania na rzecz zwalczania bezrobocia długoterminowego i agrarnego,
- położenie nacisku na ochronę środowiska poprzez podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz inwestycje z zakresu gospodarki odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej,
- rozwój oraz modernizację szlaków transportowych i infrastruktury technicznej,
- działania na rzecz rozwoju oświaty, w tym szczególnie na terenach wiejskich.

5. 6. CIEPŁOWNICTWO

Na terenie gminy Proszowice nie przewiduje się budowy zbiorczej ciepłowni. Poszczególne domy lub grupy domów ogrzewane będą tak jak obecnie z indywidualnych kotłowni. Wskazane jest jednak aby zamienić paliwo stosowane obecnie w większości ciepłowni tj. węgiel i koks na gaz i olej opałowy. Paliwa te nie wykazują większej uciążliwości dla środowiska a tym samym przyczynią się do poprawy stanu atmosfery w gminie. Jednak szybka zmiana sposobu ogrzewania zajdzie najprawdopodobniej dopiero po doprowadzeniu do gminy gazu sieciowego.

Na terenie gminy Proszowice brak jest obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii. Część mieszkańców używa drewna, jednak nie posiadają oni specjalnych pieców przystosowanych do spalania biomasy. Wskazane jest wybudowanie takich obiektów.

5.7. ELEKTROENERGETYKA

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w energię elektryczną całego terenu gminy Proszowice pozostanie istniejąca stacja transformatorowo-rozdzielcza GPZ 110/15 kV „Proszowice”, powiązana po stronie wysokich napięć ze stacją systemową 220/110/15 kV „Lubocza”, a drugostronnie z GPZ 110/15 kV Kazimierza Wielka. Nie przewiduje się budowy na terenie gminy nowych urządzeń zasilających o charakterze ponadpodstawowym.

Rozbudowie może podlegać sieć średnich napięć 15 kV, co może być wynikiem wzrostu zapotrzebowania na energię w gminie. Stosownie do wzrostu zapotrzebowań wzrośnie ilość stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Obecnie po remontach są linie : „Kowary” i „Wawrzeńczyce”. W trakcie modernizacji jest linia „Wierzbno”. Oprócz budowy nowych stacji 15/0,4 kV wymieniane są ciągi główne na liniach, mające na celu zwiększenie ich przekroju z AFL6 3x50², 3x35² na AFL6 3x70² oraz słupy energetyczne z drewnianych na

żelbetowe.

Przy lokalizowaniu budynków na pobyt stały należy zachować bezpieczny odstęp od istniejących linii elektroenergetycznych:

- od linii 110 kV odległość ta wynosi 14,5 m od zewnętrznych obrysów linii, czyli ok. 20,0 m od osi,
- od linii 15 kV odległość ta wynosi 7,5 m od osi linii.

Dopuszcza się na terenie gminy w miejscach do tego dogodnych powstawanie elektrowni wiatrowych

5. 8. TELEKOMUNIKACJA

Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci abonenckich na terenie gminy Proszowice, wyprowadzonych z istniejących centrali telekomunikacyjnych w Klimontowie, Kościelcu i Proszowicach.

Obszar całej gminy znajduje się w zasięgu trzech operatorów telefonii cyfrowej: ERA GSM, Plus GSM i ORANGE. Na terenie gminy jest obecnie jedna bazowa stacja telefonii cyfrowej w Makolicach – ERA GSM. Projektuje się budowę kolejnej stacji bazowej w Ostrowie. Budowa nowych stacji bazowych telefonii cyfrowych będzie wynikać z ewentualnych potrzeb operatorów poszczególnych sieci

B- MIASTO PROSZOWICE

6. CELE I KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA PROSZOWICE

6.1. PROGNOZA ROZWOJU DEMOGRAFICZNEGO

Prognoza demograficzna dla miasta Proszowice została opracowana w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego w tym opracowanie „*Prognoza demograficzna na lata 2003-2030*”. Zgodnie z prognozami oraz cechami demograficznymi miasta prognozuje się spadek ogólnej liczby ludności do roku 2030. W 2030 r. liczba mieszkańców miasta zmniejszy się do stanu 5534 osoby, czyli o ok. 670 osób mniej w stosunku do stanu z 2004 r. Szczegółowe prognozowane stany ludności w latach 2010 – 2030 przedstawia Tab. Nr 6

Tab. Nr 6. Prognoza ludności do 2030 r.

grupa wieku ludności	2010	2015	2020	2025	2030
w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	1107	1000	933	871	819
w wieku produkcyjnym kobiety 18-59 lat mężczyźni 18-64 lata	3870	3675	3497	3434	3289
w wieku poprodukcyjnym kobiety pow. 60 lat mężczyźni pow. 65 lat	1002	1225	1341	1372	1426
Ogółem	5979	5900	5771	5677	5534

Obecnie dość niekorzystna struktura wieku ludności miasta Proszowic może jeszcze bardziej ulec pogłębieniu. Według prognoz na lata 2010 – 2030, w mieście będą zachodzić następujące zmiany w strukturze ludności:

- Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 – 17 lat) będzie stale zmniejszać się w analizowanym okresie i w roku 2030 zmniejszy się o 476 osób czyli o 36,7 % w stosunku do stanu w 2004 r.
- Ludności w wieku produkcyjnym (kobiety 18 – 59 lat, mężczyźni 18 – 64 lat) będzie stale ubywało do 2030 r. W tym roku liczba ludności zmniejszy się o 806 osób w stosunku do liczebności z 2004 r.
- Ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 lat, mężczyźni powyżej 65 lat) będzie przybywało w całym analizowanym okresie. W 2030 r. liczebność tej grupy wiekowej wyniesie ok. 1426 osób i będzie wyższa o ok. 74,7 % w porównaniu do roku 2004.

Ogólna tendencja zmniejszania się liczby ludności oraz zjawisko niżów i wyżów demograficznych będzie przyczyną zmian, jakie będą zachodziły w strukturze wieku dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Generalnie liczebność dzieci i młodzieży będzie zmniejszać się, głównie za sprawą mniejszej dzietności kobiet:

- Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3 – 6 lat) wykaże się zmienną liczebnością, jednak w ogólnej tendencji liczba dzieci w tym przedziale wieku będzie maleć. W roku 2030 będzie mniejsza o ok. 30 % w stosunku do 2004 r.
- Liczba dzieci chodzących do szkół podstawowych (7 – 12 lat) w analizowanym okresie będzie stale zmniejszać się. W 2030 r. liczebność tej grupy wiekowej będzie niższa o ok. 35,4 % aniżeli w 2004 r.

- Liczebność młodzieży gimnazjalnej (13 – 15 lat) w najbliższych 30 latach będzie generalnie zmniejszała się. W 2030 r. liczebność tej grupy wiekowej może spaść prawie o 32,4 % w stosunku do 2004 r.

Rozwój ludności miasta kształtowany będzie przez przebieg procesów demograficznych (przyrost naturalny, saldo migracji). Na przyrost naturalny decydujący wpływ ma falowanie niżów i wyżów demograficznych, prawne uregulowania prorodzinne oraz zmiany społeczno-obyczajowe. Natomiast na przebieg procesów migracyjnych duży wpływ wywiera możliwość znalezienia pracy, atrakcyjność zamieszkania, dostęp do usług. Jeśli więc miasto będzie rozwijało się gospodarczo wpłynie to na poziom życia jego mieszkańców i chęć zamieszkania. W przypadku miasta Proszowice spowoduje to zatrzymanie odpływu ludności, głównie ludzi młodych i lepiej wykształconych. Ze względu na bliskość Krakowa, który stanowi możliwość zatrudnienia, należy dążyć do sytuacji aby ludzie, którzy znaleźli pracę w tym mieście, nadal mieszkali na terenie Proszowic. Decydujący wpływ będzie miała atrakcyjność zamieszkania i warunki życia, czyli głównie:

- jakość dróg i dostępność komunikacyjna.
- standard infrastruktury technicznej (zwodociągowanie, kanalizacja, telefonizacja, gazyfikacja),
- łatwy dostęp do placówek usługowych (ochrony zdrowia, oświaty, handlu, kultury),

Ponadto coraz istotniejszy staje się stan czystości środowiska w miejscu zamieszkania. W mieście Proszowice jest to jeden z atutów ze względu na brak uciążliwych zakładów przemysłowych oraz atrakcyjny krajobraz naturalny.

Zmiany struktury wiekowej wymuszać będą konieczność analizowania perspektywicznych potrzeb ludności miasta w aspekcie infrastruktury społecznej. Do zmieniającej się w czasie liczebności grup wiekowych dzieci i młodzieży należy dostosowywać lokalną bazę szkolną. Również wzrastająca liczba ludności w wieku starszym wymagać będzie większej niż obecnie opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej.

6. 2. PROGNOZA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO

Ze względu na istniejący potencjał gospodarczy miasta, uwarunkowania rozwoju, oczekiwania mieszkańców oraz ogólne trendy przemian gospodarczych, za najważniejsze kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego uznano:

- szeroko pojętą sferę usług publicznych i komercyjnych
- małą i średnią przedsiębiorczość
- rolnictwo i obsługę rolnictwa
- turystykę

6.2.1. Usługi publiczne i komercyjne (infrastruktura społeczna)

Celem rozwoju bazy materialnej infrastruktury społecznej miasta jest zwiększenie jego atrakcyjności jako regionalnego ośrodka obsługi poprzez wzbogacenie struktury usług, zarówno publicznych jak i komercyjnych oraz zapewnienie dostępności komunikacyjnej z poszczególnymi miejscowościami gminy i powiatu. Miasto będzie koncentrować usługi podstawowe dla swoich mieszkańców oraz ponadpodstawowe dla mieszkańców całej gminy oraz często też powiatu. Realizacja obiektów usług publicznych i komercyjnych w mieście powinna wpłynąć znacząco na wzrost atrakcyjności zamieszkania na obszarze miasta i zwiększyć identyfikację oraz zaangażowanie mieszkańców w jego problemy.

Oświata

- **przedszkola**

Na obszarze miasta działają 2 placówki przedszkolne oferujące pełną opiekę nad dziećmi w wieku 3–6 lat. W związku z tym, że wychowanie przedszkolne wywiera wpływ na późniejszą edukację człowieka i powoduje wyrównywanie startu życiowego dla dzieci, ważne jest utrzymanie oferty przedszkolnej na terenie miasta. Prognoza demograficzna dla dzieci w wieku przedszkolnym przewiduje generalnie spadek liczebności w tej grupie wiekowej. Obecnie w związku ze zjawiskiem bezrobocia wśród kobiet, zapotrzebowanie na placówki tego typu też nie jest wysokie, ale w przyszłości gdy sytuacja na rynku pracy zmieni się, takie zapotrzebowanie może wzrosnąć. Będzie ono zależne także od poziomu kształcenia przedszkolnego.

Zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną może być realizowane nie tylko przez placówki samorządowe ale również przez organizacje kościelne, społeczne oraz osoby prywatne.

- **szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne**

Popyt społeczny na edukację na poziomie kształcenia podstawowego determinuje prawie wyłącznie czynnik demograficzny, czyli liczba dzieci w wieku 7 – 12 lat. Prognoza demograficzna do roku 2030 zakłada generalnie zmniejszanie się tej grupy wiekowej. Proces falowania wyżów i niżów demograficznych będzie powodował pewne różnice pomiędzy poszczególnymi latami. Analiza stanu istniejącego wykazuje korzystne standardy nauczania w mieście. Istniejąca szkoła podstawowa w pełni zaspokaja istniejące i przyszłe potrzeby tego typu szkolnictwa.

Na obszarze miasta, w związku z liczebnością młodzieży w wieku gimnazjalnym (13 – 15 lat) jak i prognozami demograficznymi zakładającymi zmniejszanie się tej grupy

wiekowej, funkcjonujące gimnazjum zaspokoi zapotrzebowanie nauczania gimnazjalnego.

Na terenie miasta brak obecnie konkurencyjnej oferty niepublicznych szkół podstawowych i gimnazjalnych, co nie oznacza, że w przyszłości nie wystąpi taka sytuacja.

- **szkolnictwo ponadgimnazjalne**

Na obszarze miasta funkcjonuje 1 szkoła ponadgimnazjalna. Młodzież uczęszcza także do szkół w Piotrkowicach Małych (gm. Koniusza). Do władz samorządowych należy dostosowywanie oferty edukacyjnej szkoły do potrzeb rynku pracy oraz dbanie o umożliwienie i usprawnienie dostępu komunikacyjnego do tych szkół w Piotrkowicach Małych.

Zdrowie i opieka społeczna

Istniejące ośrodki zdrowia w mieście świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki medycznej, w zasadzie zapewniają odpowiedni dostęp do usług tego typu. Konieczne jest jednak podniesienie standardu i różnorodności usług jak i bazy lokalowej ośrodków. Wiąże się to też z procesem starzenia się mieszkańców gminy co spowoduje wzrastanie zapotrzebowania na usługi lekarskie. Należy również wspierać inicjatywy powstawania prywatnych gabinetów lekarskich. Opiekę specjalistyczną i szpitalną nadal zapewnią będą funkcjonujące w mieście szpital i przychodnie specjalistyczne.

Administracja publiczna

Proszowice jako miasto gminne i powiatowe posiada wiele instytucji i urzędów, które obsługują ludność miasta i całego powiatu. Jest to ponadto najważniejszy sektor odnośnie zatrudnienia mieszkańców miasta i okolicy. Ranga miasta jest i będzie zależna w dużej mierze od ilości urzędów administracji publicznej. Ważna tu jest baza lokalowa tych urzędów oraz dostępność komunikacyjna (łatwy dojazd i wystarczająca ilość miejsc parkingowych).

Kultura

Na obszarze miasta działa Centrum Kultury i Wypoczynku. Jest to jedyna placówka na terenie miasta, która prowadzi działalność kulturotwórczą. Działalność placówki tego typu wpływa znacząco na kształtowanie więzi lokalnych oraz zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańcom miasta. Należy poszerzać zakres oraz poziom artystyczny oferty centrum.

Działające obecnie placówki biblioteczne na obszarze miasta zapewniają odpowiednią możliwość korzystania z nich. Wskaźniki określające ich działalność (liczba księgozbioru przypadająca na 1000 mieszkańców, liczba wypożyczeń na 1 czytelnika) wykazują ich dobre funkcjonowanie. Obecnie nie proponuje się nowych placówek tego typu na terenie miasta. Widoczny jest brak w mieście muzeum (np. o charakterze regionalnym), które promowałoby

kulturę i obiekty zabytkowe regionu oraz wzbogaciło ofertę turystyczną miasta.

Sport i rekreacja

Baza sportowo– rekreacyjna na obszarze miasta wymaga doinwestowania. Istniejące obiekty winny być właściwie zarządzane oraz modernizowane. Brak w mieście ogólnodostępnego basenu. Taki obiekt z pewnością podniósłby rangę miasta jako powiatowego ośrodka sportu. Ponadto ważnym miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców miasta jest parki miejski wymagający uporządkowania. Przez miasto powinny także przebiegać ścieżki piesze i rowerowe (na obrzeżach również dla jazdy konnej) prowadzące dalej przez tereny gminy.

6.2.2. Rolnictwo

W przypadku miasta rolnictwo jest funkcją poboczną w rozwoju społeczno-gospodarczego. Kierunki polityki przestrzennej rolnictwa podporządkowane powinny być możliwości stworzenie dogodnych warunków do rozwoju konkurencyjnego, rynkowego rolnictwa. Rolnictwo musi spełniać wymogi zrównoważonego rozwoju, którego najważniejsze aspekty to:

- przystosowanie funkcji rolniczej do prowadzenia tzw. gospodarki rolno-środowiskowej oraz ekologicznej produkcji żywności,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem nierolniczym obszarów o najcenniejszych glebach (klasy bonitacyjne I – III),
- przeznaczanie pod zalesienia obszarów o najłagodniejszych glebach, nieopłacalnych rolniczo.

Miasto Proszowice winno prowadzić wiodącą rolę w zakresie usług rolniczych i instytucji rozwoju rolnictwa dla wiejskich terenów gminy i całego powiatu. Znajdujące się tutaj urzędy administracji samorządowej oraz inne instytucje winny współpracować na rzecz środowiska wiejskiego w zakresie pozyskiwania środków na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości, tworzenia pozarolniczych miejsc pracy itp.

6.2.3. Mała i średnia przedsiębiorczość

Na terenie miasta nie działają większe zakłady przemysłowe dające zatrudnienie jej mieszkańcom a jedynie małe, najwyżej zatrudniające kilkadziesiąt osób, prywatne zakłady głównie z branży usługowo-handlowej. Liczba podmiotów gospodarczych wzrasta w mieście ale bardzo nieznacznie, co świadczy o pewnej stabilizacji i dojrzałości lokalnej gospodarki.

Przedsiębiorstwa funkcjonujące w mieście mają już często wiele lat i lokalny rynek uregulował ich liczbę i zakres działania.

Zgodnie ze „Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Proszowice na lata 2004 – 2013” w dziedzinie rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw wyznaczono następujące cele:

- Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw inwestujących w gminie Proszowice.
- Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy.

O możliwości realizacji wymienionych celów decydować będzie wykorzystanie atutów jakimi dysponuje cała gmina, jak i umiejętne likwidowanie bądź ograniczanie barier rozwoju.

Najistotniejsze atuty rozwoju przedsiębiorczości w mieście to:

- dogodne połączenia drogowe z sąsiednimi miastami
- wolne tereny do zainwestowania,
- wolne zasoby ludzkie, z wysokim udziałem ludności w wieku mobilnym.

Należy dążyć do stwarzania atrakcyjnych warunków do powstawania nowych przedsiębiorstw, które stymulują rozwój miasta, tworzą nowe miejsca pracy i poprzez podatki zasilają budżet gminy. Należy wspomagać aktywność gospodarczą mieszkańców miasta oraz umożliwiać inwestowanie na jej obszarze inwestorom z zewnątrz. Proponuje się podjęcie następujących działań:

- przygotowanie ofert terenów pod przedsiębiorczość w postaci bazy danych pozwalającej na uzyskanie niezbędnych informacji dla potencjalnych inwestorów (informacje o stanie własności, przeznaczenie gruntów w planie zagospodarowania przestrzennego gminy, ograniczenia przy zainwestowaniu, wyposażenie w media itp.),
- promocja ofert terenów do zainwestowania wśród mieszkańców miasta jak i do inwestorów z zewnątrz,
- propagowanie wśród mieszkańców szkoleń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, przekwalifikowań zawodowych

6.2.4. Turystyka

Turystyka jest funkcją kreującą rynek pracy, zwłaszcza w sezonie letnim. Dotychczas pomimo walorów przyrodniczo-kulturowych, funkcja ta nie odgrywa większej roli na obszarze miasta. Celem rozwoju tej funkcji jest:

- poprawa efektywności wykorzystania naturalnych zasobów turystycznych i ich ochrona,
- zwiększenie liczby turystów odwiedzających miasto i gminę

Formułowanie celów rozwoju funkcji turystycznej w mieście należy wiązać z:

- prognozowanym i widocznym w ostatnich latach wzrostem aktywności turystycznej ludności,
- rozwojem motoryzacji,
- dobrym położeniem komunikacyjnym miasta,
- wzrostem zainteresowania wśród społeczeństwa różnymi formami turystyki aktywnej,
- wzrostem popularności agroturystyki jako alternatywnej formy pobytów urlopowych, zarówno wśród słabszych ekonomicznie warstw społeczeństwa jak i modnego „powrotu do natury” warstw zasobniejszych finansowo.

Biorąc pod uwagę walory przyrodnicze miasta i gminy, jak i uwarunkowania zewnętrzne (bliskie sąsiedztwo miast i okolic atrakcyjnych turystycznie) obszar miasta predysponowany jest do rozwoju turystyki krótkotrwałej - weekendowej oraz kwalifikowanej (np. jeździectwo).

6.2.5. Leśnictwo

Ze względu na znikomą ilość lasów na terenie miasta i gminy należy powiększać zasoby leśne. W przypadku miasta gdzie jest to możliwe należy wprowadzać zadrzewienia, jako zieleni towarzyszącej budownictwu. W przypadku zalesień mogą być brane pod uwagę tylko nieużytki rolne bądź grunty o najniższych klasach bonitacyjnych.

7. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW

7.1 TERENY ZAINWESTOWANE I WSKAZANE JAKO OBSZARY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO /PRZYSZŁEJ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ/

Przy podejmowaniu działań inwestycyjnych, w obszarach narażonych na wystąpienie zjawiska sufozji w gruntach lessowych wskazane jest, a także aby możliwość zabudowy była indywidualnie poprzedzona określeniem geotechnicznych warunków posadowienia obiektu budowlanego (por. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 r w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych Dz.U. Nr 126 poz. 839).

7.1.1. Obszary mieszkalnictwa, usług i produkcji

W ramach kształtowania obszarów mieszkalnictwa przewiduje się:

- w pierwszej kolejności- uzupełnianie istniejącego zainwestowania

- w ramach istniejącego zainwestowania mieszkaniowego przewiduje się możliwość modernizacji, adaptacji, przekształceń i uzupełnień zarówno w zespołach zabudowy wielorodzinnej jak i jednorodzinnej,
- w terenach o podwyższonej intensywności zabudowy preferowana jest zabudowa wielorodzinna (małe domki mieszkalne utrzymane w skali miasta,) oraz jednorodzinna zwarta: szeregowa, bliźniacza, a także wolnostojąca przy określonych minimalnych i maksymalnych wielkościach działek odpowiadających określonej w mpzp intensywności. Tereny te mogą zróżnicowane w odniesieniu do poszczególnych zespołów pod względem intensywności zabudowy i jej struktury przestrzennej. Intensywność ta nie powinna przekraczać 1,
- w terenach o podwyższonej intensywności zabudowy przewiduje się wprowadzenie towarzyszących zabudowie mieszkalnej usług oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych i wytwórczych w procencie określonym w mpzp, nie mogą jednak przekraczać 50%,
- w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej preferowana jest zabudowa jednorodzinna wolnostojąca z dopuszczeniem zwartej: szeregowej i bliźniaczej. W zespołach tych mogą również funkcjonować istniejące gospodarstwa rolne pod warunkiem nie stwarzania uciążliwości dla zamieszkujących sąsiadujące działki,
- w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przewiduje się wprowadzenie towarzyszących zabudowie mieszkalnej usług oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych i wytwórczych,

W ramach kształtowania usług i produkcji przewiduje się:

- koncentrację usług obsługujących ludność przewiduje się w centralnych obszarach miasta. Postulowane jest tworzenie ciągów usługowych wzdłuż głównych przestrzeni publicznych miasta
- w najbliższym otoczeniu Rynku postulowane jest tworzenie warunków do remontów, adaptacji i modernizacji zabudowy w celu rozwoju i podnoszenia standardów istniejących usług. Wszystkie działania w tym obszarze muszą być konsultowane w wymaganym zakresie z konserwatorem zabytków,
- przy przebudowie układu komunikacyjnego należy dążyć do stopniowego ograniczania uciążliwości komunikacyjnych w głównych przestrzeniach publicznych miasta, a w szczególności w rejonie Rynku,
- główna ulica koncentrująca usługi –ul. 3 Maja powinna zachować swój charakter, niezbędne jest odciążenie jej z ruchu tranzytowego i zapewnienie miejsc parkingowych dla korzystających z usług,

- przewiduje się stworzenie nowego centrum usługowego w rejonie dawnego przebiegu linii kolejowej i dworca autobusowego, także w zespole nowo projektowanej zabudowy w zachodniej części miasta,
- w centrum skupiać będzie się zabudowa usługowa oraz nieuciążliwe zakłady rzemieślnicze i wytwórcze z dopuszczeniem zabudowy usługowo- mieszkaniowej,
- nie przewiduje się lokalizacji w obszarze miasta wielkokubaturowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej większej niż 2000 m²,
- wyodrębnione tereny preferowane dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej w zakresie usług oraz wytwórczości proponuje się w obszarach nowo powstającego centrum oraz w zachodniej części miasta w sąsiedztwie planowanej obwodnicy,
- przewidywana jest również modernizacja i rozwój obszarów działalności gospodarczej położonych w północnej części miasta nad Szreniawą, przy uwzględnieniu wymogów zabezpieczeń przeciwpowodziowych i wymogów ochrony środowiska,
- lokalizacja terenów i obiektów dla różnych form działalności gospodarczej musi spełniać warunki określone w przepisach regulujących zasady ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz nie kolidujących funkcjonalnie z otoczeniem,
- przewidywana jest modernizacja i rozbudowa istniejących placów targowych. Konieczne jest określenie zakresu ochrony przeciwpowodziowej w celu zapobiegania ich podtopieniu i niszczeniu nawierzchni urządzeń zaplecza.
- w terenach przylegających bezpośrednio do dróg (w szczególności wojewódzkich i powiatowych) przewiduje się możliwość lokalizacji urządzeń terenowych i obiektów związanych z obsługą drogi (parkingi, stacje benzynowe, obiekty gastronomiczne, baza noclegowa, itp.)

7.1.2. Obszary turystyki, wypoczynku i sportu

W ramach kształtowania obszarów turystyki, wypoczynku i sportu przewiduje się:

- przewiduje się ich modernizację istniejących obiektów i urządzeń sportu i rekreacji,
- lokalizowanie nowych urządzeń i obiektów dla potrzeb sportu i codziennej rekreacji przewiduje się w północnej części miasta przylegającej do doliny Szreniawy w oparciu o już istniejącą tam bazę. W obszarach tych przewiduje się również rozwój zieleni parkowej. Powstające w tym obszarze obiekty i urządzenia wymagają analizy pod kątem zasięgu wód powodziowych, ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- wprowadzanie pasów zieleni o charakterze rekreacyjno- parkowym w sąsiedztwie nowo- projektowanego zespołu usługowego w zachodniej części miasta,

- lokalizowanie nowych urządzeń i obiektów dla potrzeb sportu i rekreacji codziennej oraz krótkopobytowej przewiduje się w południowej części miasta przylegającej do lasu w Jakubowicach w oparciu o już istniejącą tam bazę. W obszarach tych przewiduje się możliwość powstawania zabudowy – w tym domków rekreacyjnych i zabudowy rekreacyjnej oraz usług związanych z funkcją tych terenów.
- brak zagospodarowania turystycznego powoduje konieczność określenia potrzeb i możliwości na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Preferencje w tym zakresie określone zostały przy charakterystyce strefy rolno- rekreacyjnej

7.2 STRUKTURA OSADNICZA.

Podstawowym celem kształtowania struktury osadniczej Proszowic jest utrzymanie miejskiego charakteru jego przestrzeni. Zapewnić to należy poprzez: kształtowanie przestrzeni publicznych koncentrujących aktywność społeczną. Po odciążeniu śródmieścia z ruchu tranzytowego głównym ciągiem usługowym pozostanie ul. 3 Maja, łącząca historyczny układ miasta skupiony wokół Rynku z nowymi centrami usługowymi. Proponowane zróżnicowanie struktury miasta, poprzez wprowadzenie różnej intensywności zabudowy, ma na celu wykształcenie atrakcyjnej przestrzeni miasta o czytelnym układzie przestrzennym. Granice terenów o zróżnicowanych typach zabudowy mają charakter orientacyjny i mogą ulegać modyfikacji. W wypadku wprowadzania zabudowy w eksponowanych widokowo terenach wskazane jest przeprowadzenie analizy widokowej. Proponuje się włączenie istniejących walorów przyrodniczych w jako elementu kompozycji przestrzeni (m.in. ciągów zieleni związanych z zespołami zabudowy). W celu prawidłowego kształtowania terenów zabudowy przewiduje się potrzebę scaleń i podziałów działek wymaganych dla określonego sposobu użytkowania i typu zabudowy – przede wszystkim w zachodniej części miasta w terenach przyszłej zabudowy. Nowe tereny zabudowy oraz uzupełnienia istniejącej struktury, wymagają utrzymania skali miasta i skali zabudowy w najbliższym otoczeniu planowanej inwestycji.

Ważnym elementem krajobrazu miasta jest sylweta historycznego zespołu z dominującą wieżą kościelną. Sylweta ta jest widoczna z szeregu wzniesień otaczających miasto. Należy zapewnić jej ochronę przy przebudowie istniejącej i wprowadzaniu nowej zabudowy.

W wypadku wprowadzania zabudowy w obszary położone w strefie ochrony konserwatorskiej lub krajobrazowej, należy stosować się do określonych wymogów ochrony ustalonych dla konkretnej strefy.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasięg terenów zainwestowanych wyznaczonych w rysunku „Kierunków rozwoju” winien być dostosowany do warunków terenowych i własnościowych. Dopuszcza się ograniczanie lub wzbogacanie funkcji preferowanych w studium w obszarach inwestycyjnych jeżeli nie spowoduje to pogorszenia warunków środowiskowych i jakości życia mieszkańców.

7.3. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

7.3.1. Tereny rolne

Tereny rolne podlegające wykluczeniu z zabudowy z racji chronionych kompleksów gleb wysokiej klasy oraz tereny o spadku powyżej 12 % podlegające procesom degradacji wskazane zostały na rysunku Studium. Charakterystyka tych obszarów , oraz obowiązujące w nich działania zostały omówione w opracowaniu Ekofizjograficznym stanowiącym integralną część Studium oraz w rozdziale: „Prognoza rozwoju społeczno- gospodarczego” w pkt. „Rolnictwo i przetwórstwo rolne” i „Polityka w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego”. W obszarach nie podlegających ochronie krajobrazowej dopuszcza się niewielkie obiekty gospodarcze związane bezpośrednio z użytkowaniem terenu .

7.3.2. Tereny leśne

W obszarze miasta znajduje się część kompleksu leśnego Jakubowice. Teren leśny powinien być użytkowane zgodnie z planem urządzenia lasu opracowanymi przez Nadleśnictwa Miechów.²

W załączniku graficznym „Kierunki rozwoju” zostały wskazane tereny przeznaczone do zalesień w obszarze miasta. Ponadto zalesieniu mogą podlegać tereny spełniające warunki zawarte art.14 pkt.2 Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 (Dz. U. nr 101 poz. 444 z 1991 r. z późniejszymi zmianami).

7.3.3. Tereny ochrony ekologicznej dolin rzek i potoków .

Tereny te obejmują przede wszystkim dolinę Szreniawy w obszarze miasta- tereny wyłączone spod zabudowy ze względu na niebezpieczeństwo powodzi. Zalecenia do zagospodarowania:

- dominującą funkcją tych obszarów jest funkcja biotyczna- korytarz ekologiczny o

---

² Plany urządzenia lasów dla Państwowych Lasów na terenie gminy są aktualne do 2013 r.

znaczeniu lokalnym,

- należy ograniczać do niezbędnego minimum przegradzanie doliny, a w razie takiej konieczności zapewnienie warunków niezbędnych do funkcjonowania korytarza ekologicznego (migracja zwierząt),
- użytkowanie rolnicze- głównie jako łąki, dopuszcza się powstawanie stawów rybnych,
- w obszarze miasta preferuje się obecny sposób użytkowania na cele rekreacji i sportu (tereny parkowe, boisko, ogrody działkowe), z możliwością rozszerzenia istniejących funkcji rekreacyjno – sportowych w zakresie nie kolidującym z funkcją biotyczną,
- w obszarze przylegającym do tras komunikacyjnych dopuszcza się użytkowanie terenu na cele obsługi podróżnych, jeżeli nie ogranicza warunków niezbędnych do funkcjonowania korytarza ekologicznego.

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Wodociągowanie miasta jest prawie ukończone. Dalsza rozbudowa sieci wodociągowych będzie następować na terenach objętych nową zabudową. Konieczna jest wymiana rurociągów w złym stanie technicznym lub wykonanych z azbestu na nowe, co zagwarantuje bezawaryjną dostawę wody w odpowiedniej ilości i jakości, nie stanowiącej zagrożenia dla zdrowia mieszkańców.

Źródłem wody dla terenu miasta pozostaje ujęcie wody w Opatkowicach zasilające wodociąg „Proszowice”. Przewiduje się jednak możliwość przełączenia sieci wodnej na zasilanie z ujęcia w Smoniowicach, zasilającego wodociąg „Radziemice”, ze względu na dużą wydajność tego ujęcia oraz doskonałą jakość wody pobieranej ze źródłiska. Rozważa się też możliwość połączenia sieci „Radziemice” z wodociągiem „Pałecznicza”.

8. 2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Najważniejszym problemem sieci kanalizacyjnej na terenie miasta, a jednocześnie pilnym zadaniem do wykonania jest rozłączenie sieci kanalizacji deszczowej od sieci kanalizacji sanitarnej, tak aby wykluczyć dopływ do oczyszczalni wód opadowych. Wymiany wymagają też najstarsze części kanalizacji sanitarnej wybudowanej około 20 lat temu. Jest ich dużo, bo

stanowią aż 70 % całej sieci.

Sukcesywnie należy też rozbudowywać sieć kanalizacyjną na terenie miasta, szczególnie na terenach planowanych do objęcia nową zabudową.

Odprowadzane ścieki będą kierowane do istniejącej na terenie miasta oczyszczalni ścieków „Proszowice”. Oczyszczalnia ze względu na małą ilość dopływających ścieków, sięgającą obecnie średnio 686,58 m³/d ścieków, nie wykorzystuje swoich możliwości przepustowych i jest znacznie niedociążona co powoduje jej słabsze funkcjonowanie.

W okresie docelowym przewiduje się, że ilość ścieków odprowadzanych z miasta będzie zbliżona do wyliczonych zapotrzebowań na wodę i wyniesie około: $Q_{\text{sr. d.}} = 996,23 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max d.}} = 1309,33 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max h.}} = 97,37 \text{ m}^3/\text{h}$. Takie ilości odprowadzanych ścieków będą równe przepustowości rzeczywistej oczyszczalni równej 1200 m³/d, ale znacznie niższe od przepustowości potencjalnej równej 2400 m³/d z możliwością rozbudowy do 3600 m³/d. W celu ich zapewnienia przewiduje się do oczyszczalni miejskiej odprowadzić ścieki z obszaru gminy Proszowice.

8. 3. KANALIZACJA DESZCZOWA

W okresie docelowym konieczne jest oczyszczanie ścieków opadowych odprowadzanych z zabudowanych rejonów miasta oraz odpływających z dróg o dużym natężeniu ruchu. Obecny stan tzn. jeden osadnik, na jednym wylocie wód opadowych jest stanem niezadowalającym, wymagającym rozbudowy o kolejne separatory.

Sieci kanalizacji deszczowej należy jak najszybciej rozdzielić od sieci kanalizacji sanitarnej, w celu poprawy jakości oczyszczania ścieków sanitarnych przez oczyszczalnię ścieków.

8. 4. SKŁADOWANIE ODPADÓW

Proszowice mają rozwiązany problem gospodarki odpadami. Odpady tak jak obecnie będą zbierane do pojemników i wywożone na istniejące składowisko w Żębocinie. Składowisko to ma uregulowany stan prawny i jest wykonane z zachowaniem norm ochrony środowiska. Ponieważ jest to obiekt nowy, a zakończenie jego eksploatacji przewiduje się na rok 2015–2020, zatem nie przewiduje się zmiany miejsca składowania odpadów z terenu miasta.

W celu przedłużenia czasu eksploatacji składowiska należy zwiększyć efektywną segregację odpadów i odzysk surowców wtórnych.

8. 5. GAZOWNICTWO

Gazyfikacja miasta realizowana jest zgodnie z Program gazyfikacji miasta i gminy

Proszowice z 1990 r. wraz z aneksem z 1995 r. Program został zrealizowany w zakresie budowy wysokoprężnej sieci magistralnej i stacji redukcyjno pomiarowej I stopnia w Opatkowicach oraz budowy rozdzielczej sieci średniego ciśnienia obejmującej około 30% terenu miasta. Dalsza gazyfikacja terenu i budowa nowych przyłączy gazu została wstrzymana ze względu na małe zainteresowanie mieszkańców miasta.

Przepustowość nominalna istniejącej stacji redukcyjnej wynosi 6 000 Nm³/h i jest wystarczająca dla zasilenia w gaz terenu całej gminy.

Po wykonaniu sieci gazowej w mieście i sołectwach wskazane będzie wykonanie połączenia pomiędzy siecią gazową zasilaną ze stacji redukcyjno–pomiarowej Opatkowicach z sieciami zasilanymi ze stacji redukcyjno–pomiarowej w Muniaczkowicach (na odcinku miasto Proszowice – Jazdowiczki) i ze stacji redukcyjno–pomiarowej w Niepołomicach (na odcinku Proszowice – Łaganów – Więckowice). Połączenie będzie zapewniać pewność zasilania w połączonych sieciach w wypadku awarii lub wzrostu zapotrzebowania na gaz sieciowy.

8. 6. CIEPŁOWNICTWO

Miejska ciepłownia na ul. Wolności nie wykorzystuje swojej całej nominalnej mocy przekraczającej 5,23 MW. Pracuje jedynie część istniejących kotłów. Do tej ciepłowni można dołączyć nowych użytkowników. Pozostałe ciepłownie nie mają warunków na dołączenie nowych odbiorców.

Zaleca się aby wszystkie kotłownie obsługujące obiekty publiczne jak i domy mieszkalne jako źródło energii wykorzystywały paliwa ekologiczne, tj. olej opałowy i gaz. Powinno się też dążyć do efektywnego wykorzystywania energii cieplnej poprzez poddawanie termomodernizacji wszystkich budynków.

8. 7. ELEKTROENERGETYKA

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w energię elektryczną miasta pozostanie istniejąca stacja transformatorowo–rozdzielcza GPZ 110/15 kV „Proszowice”, powiązana po stronie wysokich napięć ze stacją systemową 220/110/15 kV „Lubocza”, a drugostronnie z GPZ 110/15 kV Kazimierza Wielka. Nie przewiduje się budowy na terenie miasta i gminy nowych urządzeń zasilających o charakterze ponadpodstawowym.

Obecnie elektroenergetyczna sieć miejska nie ma niedoborów mocy, ponieważ była częściowo modernizowana. Wymianie podlegają zarówno stacje transformatorowe 15/0,4 kV jak i ciągi główne na liniach, mające na celu zwiększenie ich przekroju z AFL6 3x50², 3x35² na AFL6 3x70². Ponadto sukcesywnie następuje wymiana słupów drewnianych na żelbetowe.

W okresie docelowym, po wzroście zapotrzebowań na energię dopuszcza się budowę kolejnych stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Przy lokalizowaniu budynków na pobyt stały należy zachować bezpieczny odstęp od istniejących linii elektroenergetycznych:

- od linii 110 kV odległość ta wynosi 14,5 m od zewnętrznych obrysów linii, czyli ok. 20,0 m od osi,
- od linii 15 kV odległość ta wynosi 7,5 m od osi linii.

8. 8. TELEKOMUNIKACJA

Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci abonenckich na terenie miasta, wyprowadzonych z istniejącej centrali telekomunikacyjnej TP S.A. przy ul. Wolności.

Obszar miasta znajduje się w zasięgu trzech operatorów telefonii cyfrowej: ERA GSM, Plus GSM i ORANGE. Budowa nowych stacji bazowych telefonii cyfrowych będzie wynikać z ewentualnych potrzeb operatorów poszczególnych sieci.

9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO GMINY

9.1. GŁÓWNE PROBLEMY I CELE POLITYKI KOMUNIKACYJNEJ GMINY

Podstawowe problemy wynikające z aktualnego stanu rozwoju układu komunikacyjnego oraz zagospodarowania przestrzennego gminy to:

- niewystarczające bezpieczeństwo i komfort podróżowania wynikające z niskich standardów techniczno - funkcjonalnych dróg, urządzeń dla ruchu pieszego i rowerowego przy podstawowych ciągach drogowych na terenach wiejskich, braku oświetlenia dróg i złej widoczności na niektórych skrzyżowaniach.
- niewystarczająca gęstość sieci dróg lokalnych o nawierzchni ulepszonej.
- kolizje funkcjonalne związane z przejściem drogi wojewódzkiej nr 775 oraz drogi wojewódzkiej nr 776 przez obszary zainwestowane w Proszowicach.
- uciążliwości dla środowiska wynikające ze wzrostu natężeń ruchu na drogach głównych.

W świetle przedstawionych wyżej problemów za główne cele polityki komunikacyjnej gminy należy uznać:

- poprawę standardów podróżowania w transporcie indywidualnym i publicznym,
- dostosowanie parametrów technicznych i funkcjonalnych sieci drogowej do struktury przestrzennej gminy,
- eliminacja lub ograniczenie kolizji głównych ciągów drogowych z obszarami intensywnie zainwestowanymi,
- poprawę bezpieczeństwa podróżowania transportem indywidualnym i publicznym;
- zmniejszenie uciążliwości głównych tras komunikacyjnych dla otoczenia,

Podstawowe działania prowadzące do realizacji określonych wyżej celów to:

a) w zakresie układu drogowego:

- 1) realizacja obwodnicy Proszowic i przełożenie tras dróg wojewódzkich nr 775 i 776 poza obszar zainwestowania,
- 2) adaptacja i modernizacja poszczególnych odcinków sieci drogowej do parametrów odpowiadających ich funkcji w układzie komunikacyjnym,
- 3) sukcesywna regulacja prawna stanu własności pasów drogowych połączona regulacją szerokości pasów drogowych w zakresie wymaganym dla uzyskania odpowiednich parametrów technicznych,
- 4) realizacja ciągów pieszych lub pieszo – rowerowych wzdłuż dróg układu podstawowego jak również dróg lokalnych w obszarach zainwestowania,
- 5) realizacja oświetlenia ciągów drogowych, w szczególności dróg układu podstawowego, w obszarach zabudowanych;
- 6) ograniczanie ilości bezpośrednich zjazdów z dróg głównych do działek użytkowników indywidualnych na nowych terenach budowlanych;
- 7) podjęcie działań zmierzających do wyznaczenia obszarów ograniczonego użytkowania wzdłuż dróg układu podstawowego (droga główna i drogi zbiorcze) oraz określenia dopuszczalnych form użytkowania tych terenów.
- 8) egzekwowanie w procesie decyzyjnym zachowania minimalnych odległości linii zabudowy oraz linii zabudowy obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi, wynikających z przepisów szczególnych;

w zakresie transportu publicznego:

- 1) zapewnienie powiązania transportem publicznym całego obszaru gminy z jej centrum administracyjnym w Proszowicach,
- 2) modernizacja infrastruktury transportu publicznego (budowa wiat przystankowych, zatok

autobusowych),

9.2 ZASADY PRZEKSZTAŁCENÍ UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Układ drogowo - uliczny

Najważniejszymi elementem układu drogowego gminy będą dwa ciągi dróg wojewódzkich funkcjonujących jako drogi główne, realizujących połączenia o charakterze regionalnym i międzyregionalnym (pomiędzy województwami małopolskim i świętokrzyskim):

- droga nr 775 Słomniki – Proszowice – Nowe Brzesko – Ispina,
- droga nr 776 Kraków – Proszowice – Kazimierza Wielka - Busko Zdrój.

Zakłada się budowę obwodnicy Proszowic po zachodniej i północnej stronie zainwestowania. Przebieg obwodnicy pomiędzy południowymi północnym wlotem drogi nr 776 nawiązuje do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na tym odcinku jest to także nowy przebieg dla drogi wojewódzkiej nr 775.

Zakłada się wariantowe rozwiązania dalszego prowadzenia drogi wojewódzkiej nr 775:

Wariant I nawiązuje do założeń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego (przyjętego Uchwałą Nr XV/174/03 z dnia 22 grudnia 2003 roku) obniżenia rangi drogi wojewódzkiej nr 775 do powiatowej na odcinku Proszowice - Nowe Brzesko, przy jednoczesnej adaptacji drogi powiatowej nr 18171 (wg nowej numeracji 15835).

Wychodząc ze stanowiska, że modernizacja drogi powiatowej nr 15835 do parametrów drogi głównej (wojewódzkiej) będzie niekorzystna zarówno dla mieszkańców położonych wzdłuż niej miejscowości (ze względu na wzrost hałasu, emisji zanieczyszczeń, ograniczenie dostępności) jak i pod względem funkcjonalnym (zbyt duża w stosunku do klasy drogi dostępność, której ze względu na istniejące zainwestowanie nie będzie można ograniczyć) zaproponowano wytyczenie nowego korytarza drogi nr 775 jako kontynuacji północno – zachodniego odcinka obwodnicy Proszowic śladem dawnej linii kolei wąskotorowej, a następnie podłączenie do drogi nr 18171 (wg nowej numeracji 15835) na terenie sołectwa Ciborowce – w pierwszym etapie. W drugim etapie – przedłużenie drogi po linii kolejki wąskotorowej i na terenie sołectwa Kościelec przeprowadzenie poniżej zabudowy wsi i poprowadzenie równoległe do obecnej drogi 18171 oraz włączenie do niej w Koczanowie. Szczegółowy przebieg drogi ustalony zostanie na etapie sporządzania mpzp w oparciu o szczegółową koncepcję techniczną. W wyniku wprowadzenia tego przebiegu:

zostaną odciążone z ruchu tranzytowego tereny zwartej zabudowy wiejskiej w Stogniowicach i Górcie Stogniowskiej (w pierwszym etapie), oraz wsi: Ciborowce, Piekary, Mysławczyce,

Wolwanowice, Bobin, Czajęczyce, Koczanów – w drugim etapie

- droga obwodnicowa nie będzie powtórnie, przecinała doliny Szreniawy,
- tereny działalności gospodarczej w Klimontowie – Szreniawie uzyskają dogodny dostęp do drogi wojewódzkiej.

Wariant II zakłada utrzymanie dotychczasowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 775 na odcinku od skrzyżowania z drogą nr 15835 w kierunku południowym (do granicy gminy Nowe Brzesko). Z uwagi na fakt, że przebieg ten jest znacznie mniej kolizyjny w stosunku do istniejącego zainwestowania i nie wymaga budowania obejść miejscowości rozwiązanie to uważa się za korzystniejsze niż opisane w wariantcie I. Na odcinku przechodzącym przez Proszowice przewiduje się poprowadzenie drogi nr 775 jako przedłużenia północnej obwodnicy Proszowic od istniejącego północnego wlotu drogi nr 776 (ul. Brodzińskiego) w kierunku południowo – wschodnim, poprzez dolinę Szreniawy, do połączenia z istniejącym odcinkiem w rejonie skrzyżowania z drogą powiatową nr 15835. Takie rozwiązanie umożliwi wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obszar zainwestowania miejskiego. Jego wadą jest natomiast konieczność przecięcia doliny Szreniawy.

Pozostałymi elementami podstawowego układu drogowego będą drogi zbiorcze, do których zalicza się ciągi istniejących dróg powiatowych oraz nowe odcinki ulic, których realizację przewiduje się w południowych obszarach rozwojowych miasta Proszowice. Generalnie rozbudowa układu dróg zbiorczych nie powoduje bezpośrednich kolizji z istniejącym zainwestowaniem, poza rejonem planowanego skrzyżownia z ul. Krakowską w rejonie cmentarza, gdzie realizacja nowych elementów układu drogowego wiązać się będzie z koniecznością likwidacji lub przebudowy istniejącej stacji paliw.

Realizacja planowanego układu dróg zbiorczych na terenie miasta Proszowice w połączeniu z budową obwodnicy pozwoli na odciążenie z ruchu kołowego głównej osi handlowej miasta – ul. Kościuszki na odcinku od Rynku do ul. Brodzińskiego a tym samym stworzy możliwość wprowadzenia zmian w organizacji ruchu kołowego kierunku jego uspokojenia i uprzywilejowania ruchu pieszego i rowerowego.

Układ uzupełniający

Układ uzupełniający tworzyć będą drogi lokalne i dojazdowe, do których zalicza się istniejące drogi gminne oraz drogi planowane dla obsługi terenów rozwojowych. Drogi te obsługiwać będą przede wszystkim połączenia pomiędzy sąsiednimi jednostkami osadniczymi.

Zakłada się rozbudowę układu dróg lokalnych i dojazdowych na terenie Proszowic,

szczególnie w części południowej i zachodniej, stosownie do planowanej intensyfikacji zabudowy mieszkaniowej i handlowo – usługowej. Zakłada się również, że po wybudowaniu planowanego układu dróg zbiorczych i obwodnicy miasta funkcje lokalne pełnić będą ulice leżące obecnie w ciągu dróg wojewódzkich.

Minimalną szerokość w liniach rozgraniczających dróg układu podstawowego i uzupełniającego określa się na:

- 25 m - dla dróg i ulic głównych,
- 20 m – dla dróg i ulic zbiorczych,
- 15 m – dla dróg lokalnych i dojazdowych,
- 12 m – dla ulic lokalnych,
- 10 m – dla ulic dojazdowych.

Odstępstwa od podanych wielkości mogą być dokonywane na zasadach określonych w przepisach szczególnych.

W przypadku realizacji ulic dojazdowych w formie ciągów pieszo – jezdnych ich szerokość w liniach rozgraniczających może być zmniejszona do 6 metrów.

Jako program minimum dla terenów wiejskich gminy przyjmuje się realizację przynajmniej jednostronnych ciągów pieszych, przy zachowaniu przekrojów drogowych z rowami odwadniającymi lub opcjonalnie przebudowę do przekroju ulicznego na odcinkach, gdzie istniejące zainwestowanie i stany własności nie pozwolą na poszerzenie pasa drogowego

Zgodnie z obowiązującymi przepisami konieczne będzie wyznaczenie obszarów ograniczonego użytkowania wzdłuż ciągów drogowych. Minimalną odległość obiektów budowlanych (z wyłączeniem ogrodzeń) od krawędzi istniejącej lub projektowanej jezdni, zgodnie z ustawą o drogach publicznych, określa się na:

- 10 m – dla drogi głównej,
- 8 m – dla dróg zbiorczych,
- 6 m – dla dróg lokalnych i dojazdowych.

Zaleca się, aby dla nowych obiektów odległości te wynosiły odpowiednio 25, 20 i 15 metrów.

Minimalna odległość od krawędzi jezdni dróg głównych od budynków mieszkalnych powinna wynosić 50 m.

Ostateczny zasięg strefy uciążliwości dla dróg głównych określony zostanie w oparciu

o ocenę ich oddziaływania na środowisko. Podobna ocena powinna zostać wykonana dla dróg zbiorczych, o ile natężenia dobowe ruchu przekroczą na nich wielkość 500 pojazdów.

Transport publiczny

Zakłada się, że podstawowym środkiem podróżowania będzie autobus PKS lub innego przewoźnika o podobnym zakresie działania oraz mikrobus. Zakłada się dalszy rozwój sieci lokalnych połączeń autobusowych i mikrobusowych oraz dostosowanie układu linii do układu przestrzennego gminy. Przewiduje się utrzymanie dotychczasowej lokalizacji dworca autobusowego. Zakłada się dalszy rozwój powiązań komunikacyjnych z ośrodkiem wojewódzkim w drodze integracji środków transportu publicznego oraz ujednolicania taryf przewozowych. Działania te mogą być realizowane w oparciu o współpracę w ramach utworzonej w listopadzie 2007 r. Rady Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Urządzenia infrastruktury transportowej

W zakresie obsługi parkingowej przyjmuje się zasadę, że ilość miejsc postojowych, odpowiednią do charakteru obiektu, inwestor powinien zabezpieczyć w granicach działki, na której realizowana jest inwestycja. Dla potrzeb bieżącej działalności decyzyjnej postuluje się przyjęcie minimalnych wskaźników na poziomie 30 - 35 m.p. na 100m² powierzchni użytkowej obiektu i 25 - 30 m.p. na 100 zatrudnionych.

Nie przewiduje się ustalania szczegółowych lokalizacji dla obiektów zaplecza motoryzacji, w tym dla nowych stacji paliw. Obiekty tego typu powinny być traktowane tak jak inne obiekty usług komercyjnych. O ich ilości i usytuowaniu powinny decydować potrzeby rynkowe a ograniczenia lokalizacyjne będą wynikać jedynie z wymogów ochrony środowiska i uwarunkowań funkcjonalno - ruchowych (możliwość lokalizacji wjazdu i bezpieczeństwo ruchu drogowego).

Drogi piesze i rowerowe.

Stale rosnący ruch kołowy pojazdów samochodowych zwiększa potencjalne zagrożenie wypadkami z udziałem pieszych i rowerzystów. Dlatego też postuluje się sukcesywną realizację wydzielonych dróg pieszych i rowerowych wzdłuż dróg gdzie występuje większy ruch samochodowy - w pierwszej kolejności na obszarach zabudowanych. W planach miejscowych należy przewidzieć odpowiednie szerokości pasów drogowych umożliwiające realizację wydzielonych ciągów pieszych i rowerowych. Dla uatrakcyjnienia

oferty turystycznej przewidziano realizację ścieżki rowerowej, wykorzystującej teren po dawnej linii kolejki wąskotorowej, łączącej projektowane tereny rekreacyjne położone na południe od Proszowic z terenami rekreacyjnymi rozciągającymi się wzdłuż doliny Szreniawy.

10. POLITYKA W ZAKRESIE OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA.

10.1 ZASADY OGÓLNE:

Celem ochrony środowiska jest zachowanie najcenniejszych zasobów naturalnych, utrzymanie równowagi przyrodniczej, w wypadku jej naruszenia- dążność do przywrócenia, a także zagwarantowanie jak najkorzystniejszych warunków zdrowotnych dla mieszkańców.

Działania planistyczne powinny obejmować zapewnienie ochrony środowiska oraz określać sposoby eliminowania lub ograniczania źródeł i skutków szkodliwych działań na przyrodę i krajobraz.

Jako najważniejsze działania dla gminy Proszowice należy uznać:

- harmonizowanie rozwoju społeczno-gospodarczego z ochroną przyrody i krajobrazu zapewniając zrównoważony rozwój Gminy
- hamowanie procesów niszczących, odnowę, wzbogacanie, przywracanie utraconych walorów
- ochronę kompleksów gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych poprzez przeciwdziałanie fragmentacji gruntów, przeciwdziałaniu erozji i zanieczyszczeniem gleb oraz niszczeniem mechanicznym.
- ochronę obszarów cennych florystycznie i faunistycznie, korytarzy i ciągów ekologicznych, walorów krajobrazowych,
- kontynuację i intensyfikację działań na rzecz ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, poprawy stanu czystości wód i ochrony przeciwpowodziowej
- zmniejszanie poziomu zanieczyszczeń powietrza, ochronę przed hałasem i promieniowaniem.

„Program ochrony środowiska Gminy i Miasta Proszowice” przyjęty przez Gminę w 2004 jako główny cel działań w kierunku ochrony środowiska określa:

„Poprawę jakości życia mieszkańców oraz trwały rozwój gospodarczy w czystej i zdrowej gminie”

10.2 ZASADY SZCZEGÓŁOWE

10.2.1. Ochrona powietrza.

Źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta i gminy Proszowice są przede wszystkim indywidualne paleniska domowe, a także w ograniczonym stopniu zakłady produkcyjne i komunikacja.

W celu poprawy jakości powietrza przewidywane jest ograniczanie emisji zanieczyszczeń poprzez:

- modernizację istniejących kotłowni,
- zamianę ogrzewania węglowego na opalanie gazem ziemnym, olejem opałowym lub biomasą,
- gazyfikację gminy,
- promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez odbiorców indywidualnych. (np. kolektory słoneczne),
- zbadanie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. biomasy, wód geotermalnych, elektrowni wiatrowych),
- ograniczanie zużycia energii poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz pomoc w przeprowadzaniu termomodernizacji w budynkach prywatnych,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na skutek wyprowadzenia ruchu tranzytowego z obszarów zabudowanych oraz przebudowę i modernizację dróg,
- opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

10.2.2. Ochrona wód powierzchniowych

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń zasobów wód powierzchniowych jest nieuporządkowana gospodarka wodno- ściekowa.

W celu ochrony wód powierzchniowych należy podjąć działania w zakresie:

- rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej i instalacji do oczyszczania ścieków- w pierwszej kolejności realizacji gospodarki ściekowej w miejscowościach położonych w strefie ochrony ujęcia wód powierzchniowych w Opatkowicach oraz ujęć wód w Szreniawie, modernizacja oczyszczalni ścieków w Proszowicach
- wspieranie budowy grupowych i indywidualnych oczyszczalni ścieków- opracowanie regulaminu udzielania pomocy dla budowy grupowych i

indywidualnych oczyszczalni ścieków, wydzielanie i zakup działek pod oczyszczalnie grupowe,

- inwentaryzacja istniejących zbiorników na nieczystości płynne oraz kontrola ich szczelności i częstotliwości opróżniania,
- zapewnienie właściwej ochrony ujęcia wody w Proszowicach - przestrzeganie zasad użytkowania i zagospodarowania terenów znajdujących się w zasięgu stref ochronnych ujęcia wody,

Strefy ochronne ustanowione dla ujęcia wody w Proszowicach z potoku Ścieklec - decyzja Starosty Proszowickiego z dnia 1 lutego 2001 r., znak RDP/6223/8/2001 obejmują:

- Strefa ochrony bezpośredniej obejmuje teren ujęcia wody w granicach istniejącego ogrodzenia o wymiarach 50x 71 m (teren na obu brzegach i fragment potoku Ścieklec) o łącznej powierzchni 0,4130 ha wg „Projektu stref ochronnych ujęcia wody powierzchniowej na potoku Ścieklec dla wodociągu lokalnego w Proszowicach).
- Strefa ochrony pośredniej wewnętrzna, obejmuje pas terenu po obu brzegach Ścieklca na długości około 8 200 m powyżej ujścia Kniejówki na długości 1 800 m i Strugi Kowarskiej na długości 1 300 m, o powierzchni około 6 km².
- Strefa ochrony pośredniej zewnętrzna, obejmująca w zasadzie obszar zlewni morfologicznej dorzecza Ścieklca o powierzchni około 149,4 km².

Ograniczenia wynikające z ustanowionych stref:

1) strefa ochrony bezpośredniej- w tej strefie zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia i w jej granicach należy zapewnić:

- zagospodarowanie terenów zielenią,
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób nie zatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody,
- doprowadzenie ścieków opadowych z terenu ujęcia i strefy w taki sposób, aby nie mogły one przedostać się do urządzeń służących do poboru wody.

2.) strefa ochrony pośredniej wewnętrzna- w obszarze projektowanej strefy ochrony pośredniej wewnętrznej proponuje się następujące ograniczenia i zakazy:

- zakaz bezpośredniego wprowadzania nieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi,
- zakaz lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt,

- zakaz urządzania przyzmy kiszonkowych bez izolacji od podłoża,
- zakaz intensywnego chowu ryb i ich dokarmiania,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków na łąkach w obrębie dolin potoków
- zakaz stosowania upraw wymagających intensywnego nawożenia i używania środków ochrony roślin (produkcja wielkotowarowa)
- nakaz utrzymania wysokiego stopnia oczyszczania ścieków z istniejącej oczyszczalni
- Ponadto proponuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu zgodnie, a także postuluje się aby miejscowości położone w obrębie tej strefy były objęte w pierwszej kolejności systemem kanalizacji.

3). strefa ochrony pośredniej zewnętrzna - w obszarze tej strefy obejmującej w zasadzie obszar dorzecza Ścieklca proponuje się następujące ograniczenia i zakazy:

- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód powierzchniowych
- zakaz lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska
- zakaz lokalizowania nowych inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska bez koniecznych zabezpieczeń,
- zakaz lokalizowania wysypisk i wylewisk komunalnych i przemysłowych,
- zakaz składowania i przechowywania materiałów promieniotwórczych,
- oznakowanie strefy pośredniej ujęcia wód powierzchniowych
- rozbudowę i modernizację systemów dystrybucji wody, modernizacja Stacji uzdatniania wody ujęcia wód powierzchniowych w Opatkowicach,

10.2.3. Ochrona wód podziemnych

Ochrona wód podziemnych w głównej mierze dotyczy ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 „Zbiornik Miechowski”, którego fragment znajduje się w zachodniej części gminy. Zakres działań ochronnych dotyczy:

- przyjęcie w prawie lokalnym (miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) stref ochrony GZWP nr 409 oraz przestrzegania zasad ochrony w wyznaczonych strefach. Granice obszaru ochronnego dla Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 „Zbiornik Miechowski” wraz z dokumentacją hydrogeologiczną zbiornika zostały zatwierdzone przez Komisję Dokumentacji Hydrogeologicznej przy Ministrze OŚZNiL w 1999 r. W dokumentacji tej zaproponowano wprowadzenie sposobu użytkowania terenu w obszarach

ochronnych ograniczeń związanych z korzystaniem z wód podziemnych, powierzchniowych i użytkowaniem gruntów (ograniczenia te dotychczas nie są one ustanowione i formalnie prawnie nie funkcjonują).

- zakaz wprowadzania ścieków nie oczyszczonych do ziemi i wód powierzchniowych na obszarze ochronnym
- zakaz budowy ujęć wód podziemnych do celów nie związanych z zaopatrzeniem w wodę ludności lub produkcją żywności na obszarze ochronnym,
- zakaz lokalizacji nowych inwestycji bez koniecznych zabezpieczeń,
- zakaz lokalizacji nowych inwestycji szkodliwych dla środowiska wodnego lub mogących pogorszyć ten stan ze względu na wytwarzane przez nie ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowane odpady. W szczególności zabrania się:
  - lokalizowania wysypisk odpadów niebezpiecznych i innych nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji toksycznych lub innych szkodliwych dla środowiska,
  - prowadzenia rurociągów transportujących substancje chemiczne mogące zanieczyścić wody,
  - budowy baz paliw płynnych i obiektów przeladunku bez koniecznych zabezpieczeń,
  - budowy autostrad i dróg ekspresowych bez koniecznych zabezpieczeń,

Na obszarze ochronnym proponują wprowadzenie następujących nakazów:

- likwidacji nielegalnych składowisk odpadów- w terminie 2 lat od wprowadzenia niniejszego zarządzenia,
- wybudowanie sieci kanalizacyjnej w celu zorganizowania prawidłowej gospodarki ściekowej,
- stosowanie technologii nie pogarszającej stan środowiska wodno- gruntowego,
- stosownie środków ochrony roślin, dla których okres połowicznego rozpadu w glebie jest zdecydowanie krótszy niż 6 miesięcy,
- prowadzenie regionalnego monitoringu.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie wnosi o wnikliwą analizę przez władze lokalne każdej projektowanej na obszarze zbiornika lokalizacji inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, a nawet o dążenie do jej wykluczenia. Wnosi o:

- likwidację istniejących na terenie gminy „dzikich wysypisk”,
- likwidację nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych,

- szczegółową inwentaryzację istniejących zbiorników na nieczystości płynne i kontrolę ich szczelności,

10.2.4. Ochrona przeciwpowodziowa

Na terenie gminy występują powodzie, jednak powodzie na rzekach nie mają charakteru katastrofalnego.

W celu ograniczenia skutków wezbrań w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego planuje się zwiększenie retencji powierzchniowej poprzez budowę 3 małych zbiorników retencyjnych w dorzeczu Szreniawy poza gminą Proszowice, w gminie Koniusza oraz regulację rzeki Szreniawy na całej długości oraz jej dopływów: Ścieklca, Nadzówki.

W zakresie gospodarowania przestrzenią należy:

- uwzględnić ograniczenia dotyczące lokalizacji obiektów planowanych na terenach zagrożenia powodziowego, stosownie do ustawy Prawo wodne,
- wprowadzić ograniczenia funkcji dla kondygnacji obiektów zagrożonych zalaniem,
- sformułować przepisy regulujące sposób użytkowania i zabezpieczenia dolnych części budynków,
- wypracować zasady przygotowania budynków w okresie poprzedzającym powódź, eksploatacji w trakcie powodzi oraz postępowania po powodzi.

Z uwagi na brak w chwili obecnej studium,³ określającego granice obszarów zagrożonych powodzią na terenach nie obwałowanych, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie pismem znak ZKU-5060-28-2729/AS/07 z dnia 2007-04-27, proponuje wyznaczyć:

- obszary zagrożone zalaniem wodami powodziowymi w oparciu o dostępne specjalistyczne opracowania lub w przypadku ich braku w oparciu o zinwentaryzowane obszary, które zostały w przeszłości zalane wodami powodziowymi. Należy wziąć pod uwagę wszystkie informacje historyczne zarejestrowane na rozpatrywanym obszarze i uwzględnić maksymalne poziomy wystąpienia wód powodziowych.
- na terenach przybrzeżnych, położonych wzdłuż cieków bez trwałej zabudowy regulacyjnej, obszary osuwiskowe oraz zagrożone rozmyciem w czasie większych wezbrań,
- obszary depresyjne i bezodpływowe,

---

³ o którym mowa w art. 82 ust.2 ustawy Prawo wodne

Na terenach zagrożonych zalaniem, osuwiskami, rozmyciem, terenach depresyjnych i bezodpływowych należy ograniczyć zabudowę kubaturową lub w przypadku podjęcia przez kompetentne władze decyzji o możliwości budowy obiektów kubaturowych, dostosować ich rozwiązania konstrukcyjno-techniczne do zagrożeń związanych z oddziaływaniem wód powodziowych. Na ww. terenach nie należy lokalizować inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz obiektów użyteczności publicznej, takich jak: szpitale, przedszkola, szkoły, domy opieki społecznej, itp.

Na załączonych rysunkach (ekofizjografia, uwarunkowania i kierunki) został przedstawiony zasięg powodzi na podstawie mapy Bogusława Ruska „Plan operacyjny ochrony przed powodzią w terenie miasta i gminy” w skali 1:25000 (bez daty).

Wały przeciwpowodziowe rozciągają się wzdłuż koryta Ścieklca od Proszowic po Gmiazdowice na długości 3 700m. Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych Ścieklca zabrania się (art. 85.1 ustawy Prawo wodne):

- przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych,
- uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału,
- rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieuprawnione osoby,
- wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału,
- uszkadzania darniny lub innych umocnień.

Marszałek województwa może, w drodze decyzji, zwolnić od niektórych zakazów.

Wzdłuż cieków należy uwzględnić pasy ochronne, których wyznaczenie wynika z konieczności umożliwienia wypełnienia obowiązków przez właściciela wód. Pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych są niezbędne dla:

- umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
- umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót remontowych i konserwacji w korytach cieków,
- ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych.

RZGW w Krakowie wnioskuje o wyznaczenie pasów ochronnych o szerokości min.15 m, licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej, które powinny być wyłączone spod zabudowy kubaturowej.

Zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1.5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwienia przechodzenia przez ten obszar. Zakaz nie dotyczy grodzenia terenów stref ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy obrębów hodowlanych ustanowionych na podstawie ustawy o rybactwie śródlądowym.

10.2.5. Ochrona powierzchni ziemi, gleb i kopalin

Ochrona gleby

Gleby na terenie gminy Proszowice należą do najwyższych klas bonitacyjnych i powinny podlegać ochronie. Ochrona ta powinna przebiegać przede wszystkim w kierunku:

- ochrony najcenniejszych kompleksów gleb przed fragmentaryzacją i rozproszoną zabudową,
- ochrony przed degradacją gleb zagrożonych potencjalną erozją powierzchniową i wietrzna – głównie poprzez: uregulowanie gospodarki ściekowej, konserwację i renowację urządzeń melioracyjnych, opracowanie Programu zapobiegania erozji gleb (zwłaszcza dla wsi : Koczanów Makocice, kościele, Kowala, Ostrów, Jakubowie, Żębocin, Więckowice, Szklana, Gniazdowice, i Szczytniki Kolonia).

Gospodarowanie zasobami kopalin

W celu ochrony złóż surowców mineralnych należy uwzględnić zasięg ich występowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy występują dwa złoża surowców mineralnych: złożo ropy naftowej Pawłowice oraz złożo gliny Proszowice. Złoża te podlegają ochronie.

W celu ochrony złoża kopaliny „Proszowice” należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego taki sposób zagospodarowania tego terenu, który nie koliduje z perspektywiczną eksploatacją złoża.

W odniesieniu do złoża ropy naftowej Pawłowice, zgodnie z wnioskiem Oddziału Sanockiego Zakładu Górnictwa Nafty i Gazu, prowadzącego eksploatację kopalni Pawłowice: – określa się możliwość prowadzenia na terenie całej gminy dalszych prac poszukiwawczych tj. badań geofizycznych i wierceń za gazem oraz ropą naftową oraz inwestycji związanych z zagospodarowaniem odkrytych zasobów, na podstawie koncesji i w uzgodnieniu z odpowiednim organem administracji państwowej.

strefy wolne od zabudowy- od odwiertów czynnych wynoszą 50 m, od odwiertów

zlikwidowanych- 5 m. Odwierty czynne wraz z 50 – metrową strefą, odwierty nieczynne (strefa ochronna mieści się w oznaczeniu graficznym) oraz ropociągi kopalniane i zabudowa techniczna kopalni zostały zaznaczone na rysunku Studium.

Postuluje się działania rekultywacyjne i renaturalizacyjne terenów poeksploatacyjnych.

10.2.6. Ochrona przed hałasem, promieniowaniem niejonizującym i jonizującym

Ochrona przed hałasem.

Głównym źródłem hałasu na terenie miasta i gminy jest hałas komunikacyjny związany przebiegiem przez teren gminy dwóch dróg wojewódzkich. Na jego intensyfikację wpływa: zły stan nawierzchni, brak płynności ruchu i brak zabezpieczeń antyhałasowych. W zakresie działań w kierunku eliminacji uciążliwości dla mieszkańców proponuje się:

- odciążenie centrum miasta oraz zespołów zwartej zabudowy od nadmiernego obciążenia ruchem samochodowym poprzez korektę układu drożnego
- budowę obwodnicy dla ruchu tranzytowego
- opracowanie i stopniowe wdrażanie planu działań modernizacyjnych, remonty i budowę nawierzchni
- stosowanie zieleni osłonowej lub ekranów akustycznych w obszarach narażonych na nadmierny hałas
- lokalizowanie nowopowstających obiektów poza zasięgiem strefy oddziaływania dróg

Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym i jonizującym

Na terenie gminy nie stwierdzono zagrożeń wynikających z promieniowania jonizującego

Promieniowanie niejonizujące – występuje w ograniczonym zakresie i dotyczy przede wszystkim instalacji elektroenergetycznych. Zaleca się wprowadzenie stref ograniczonego użytkowania przy lokalizowaniu budynków na pobyt stały:

- od linii 110 kV odległość ta wynosi 14,5 m od zewnętrznych obrysów linii, czyli ok. 20,0 m od osi,
- od linii 15 kV odległość ta wynosi 7,5 m od osi linii.

10.2.7. Ochrona przyrody

Działania podejmowane w tym kierunku będą dotyczyły szczególności:

- a) **ochrony i wzrostu różnorodności biologicznej.** Postulowane działania ochronne

skierowane są na:

- usankcjonowanie ochrony prawnej projektowanych użytków ekologicznych.
- w Gniazdowicach- stanowisko stuliszcza miotłowego- znajduje się w obrębie stromego zbocza doliny Szreniawy. Na zboczu występuje murawa kserotermiczna wokół nieczynnego wyrobiska,
- w Ostrowie – stanowisko lilii złotogłów. Znajduje się w płacie gruntu o powierzchni ok. 70 ha,
- w Bobinie – stanowisko lilii złotogłów- znajduje się w płacie gruntu o powierzchni ok. 120 ha,
- w Kościelcu- stanowisko lilii złotogłów i barwinka pospolitego- znajduje się w płacie gruntu o powierzchni ok. 50 ha
- realizowanie ochrony prawnej w odniesieniu do pomników przyrody i zabytkowych parków

Na terenie gminy znajdują się 33 pomniki przyrody. W stosunku do pomników przyrody zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- uszkodzenia, zanieczyszczenia gleby,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu

Prawnej ochronie podlegają zabytkowe parki w: Bobinie, Gniazdowicach, Górcie Stogniowskiej, Jakubowicach, Klimontowie, Kościelcu, Kowali, Makocicach, Opatkowicach, Ostrowie, Posiłowie, Proszowicach, Stogniowicach, Żębocinie. Stan utrzymania większości parków jest zły. Jako podstawowe zadanie w obecnej chwili uznaje się nie dopuszczenie do dalszej degradacji parków do momentu rozpoczęcia prac nad ich rewaloryzacją

- wykonywaniu prac pielęgnacyjnych na terenach zieleni
- zapewnieniu ochrony korytarza ekologicznego Szreniawy i potoku Ścieklec poprzez:
  - zakaz dokonywania zasadniczych zmian przestrzennych,
  - zakaz lokalizowania zakładów szkodliwych i uciążliwych,
  - zakaz lokalizowania przemysłowych ferm hodowlanych,
  - zakaz zakładania sadów towarowych, ogrodzonych, ogródków

- działkowych, zmiany użytków zielonych na orne,
- zakaz lokalizowania składowisk odpadów.

b) utrzymania istniejących obszarów chronionych i ich racjonalnego użytkowania.

c) ograniczenia możliwości wycinania drzew i krzewów oraz likwidacji terenów zieleni.

10.2.8. Ochrona krajobrazu.

Obszary objęte ochroną krajobrazu zaznaczone zostały na rysunkach: Ekofizjografia, Uwarunkowania rozwoju i Kierunki rozwoju. Przedstawiona strefa „K” Krajobrazu chronionego przyjęta została za „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” uchwalonym w 1999 r. Strefa ta obejmuje dolinę rzeki Szreniawy i potoku Ścieklec oraz centrum wsi Klimontów:

Postuluje się utrzymać obecne granice strefy oraz utrzymać istniejące w niej rygory:

- zakaz wprowadzania zasadniczych zmian przekształcających obecny charakter istniejącego zagospodarowania przestrzennego obszaru,
- zakaz lokalizowania obiektów przemysłowych szkodliwych,
- zakaz lokalizowania ośrodków gospodarki hodowlanej,
- zakaz eksploatacji surowców,
- zakaz lokalizowania osiedli mieszkaniowych wieloblokowych,
- zakaz wprowadzania zmian w zadrzewieniu bez uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

Należy również utrzymać wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej i krajobrazowej wyznaczone dla zabytkowych zespołów sakralnych i dworskich. Strefy te oraz proponowane w nich działania przedstawione zostały w części poświęconej polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego.

11. KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

11.1 ZASADY OGÓLNE

Główne kierunki polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego, powinny zmierzać do utworzenia spójnego systemu ochrony zespołów i założeń historycznych oraz poszczególnych obiektów mogących stanowić jedną z podstaw aktywizacji gospodarczej gminy Proszowice. Podejście twórcze do wykorzystania wartości posiadanych musi

równocześnie spełniać warunek ich ochrony. Zastane w gminie dziedzictwo kultury materialnej omówiono w „Ekofizjografii” oraz w części I Studium.

Istniejące na obszarze gminy obiekty zabytkowe podlegają ochronie indywidualnej, wynikającej z wpisu do rejestru zabytków (Studium cz.I). Obiekty te stanowiące dobra kultury objęte są ustawową ochroną prawną polegającą na zabezpieczeniu przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją, na zapewnieniu im trwałego zachowania, niezbędnej konstrukcji, rewaloryzacji lub odbudowy.

11.2. ZASADY SZCZEGÓŁOWE

11.2.1 Obiekty i zespoły zabytkowe

Na terenie gminy znajduje się 12 obiektów lub zespołów wpisanych do rejestru zabytków, 380 obiektów wpisanych do ewidencji. (Wykaz obiektów lub zespołów wpisanych do rejestru zabytków i obiektów wpisanych do ewidencji zamieszczony został w I części Studium)

Stan zachowania zabytków jest bardzo różny, wiele jest zdewastowanych, niektóre już nie istnieją, zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.Nr 162, poz.1568) zabytki podlegają ochronie i opiece bez względu na stan zachowania.

Postuluje się utrzymać strefy konserwatorskie w odniesieniu do obiektów i zespołów zabytkowych określone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” uchwalonym w 1999 r.

- **strefa „A”**- ścisłej ochrony konserwatorskiej

obejmuje zespoły zabytkowe- obiekty o wartościach kulturowych, cmentarze, parki oraz ich najbliższe otoczenie. Wszystkie elementy objęte strefą wymagają ścisłej ochrony konserwatorskiej i obowiązuje priorytet konserwatorski. Wszystkie działania podejmowane przy zespołach chronionych wymagają uprzedniego uzgodnienia ze stanowiskiem konserwatora i mogą być podejmowane wyłącznie na warunkach określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- **strefa „B”**- częściowej ochrony konserwatorskiej

obejmuje obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Obowiązuje zasada zachowania historycznego układu osadniczego wraz z elementami tradycyjnej zabudowy sylwety oraz utrzymanie harmonijnego krajobrazu kulturowego w całym obszarze. Obowiązuje zachowanie istniejącej linii zabudowy, charakteru i wielkości nowo wznoszonych budynków. W terenach wiejskich: ograniczenie do

dwu kondygnacji z ew. poddaszem mieszkalnym, stosowanie wysokich dachów dwuspadowych (nachylenie dachu 37°-45 ° mierzonym obustronnie przy podstawie dachu). W obszarze miasta dostosować gabaryty do istniejącej struktury zabudowy.

- **strefa „E”**- ochrony widokowej

obejmuje obszary stanowiące o właściwej ekspozycji i czytelności sylwety zabytkowego układu objętego strefą „A” i „B” ochrony konserwatorskiej. W terenach wiejskich: ograniczenie zabudowy do dwu kondygnacji z ew. poddaszem mieszkalnym, stosowanie wysokich dachów dwuspadowych (nachylenie dachu 37°-45 ° mierzonym obustronnie przy podstawie dachu). Inwestycje o kubaturach >1200 m³wymagają uzgodnień krajobrazowych.

- **strefa „W”**- ochrony archeologicznej

obejmuje obszary zarówno potwierdzone przeprowadzonymi wykopaliskami jak i tereny archeologicznego rozpoznania. Władze terenowe zobowiązane są do każdorazowego powiadamiania służb konserwatorskich o rozpoczęciu prac ziemnych w tym terenie.

- **strefa „K”**- krajobrazu chronionego

obejmuje dolinę rzeki Szreniawy i potoku Ścieklec oraz centrum wsi Klimontów. Obowiązuje zakaz wprowadzania zasadniczych zmian w istniejącym zagospodarowaniu przestrzennym obszaru, zakaz lokalizowania obiektów przemysłowych szkodliwych, ośrodków gospodarki hodowlanej, eksploatacji surowców oraz osiedli mieszkaniowych wielkoblokowych, jak również zakaz wprowadzania zmian w zadrzewieniu bez uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

Ze względu na historyczny charakter wsi ich układ przestrzenny i krajobraz powinien podlegać ochronie w zakresie rozplanowania, skali i formy zabudowy. Wprowadzenie nowych elementów przestrzennych wymaga podporządkowanych zabytkowej strukturze całości. W projektach planów zagospodarowania przestrzennego należy kontynuować ich historyczne struktury. Wymagane jest koncentrowanie nowej zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych, zgodnie z układem tradycyjnym. Zabudowa powinna ona utrzymywać skalę, dotychczasowa intensywność i stosować tradycyjne lub nawiązujące do tradycyjnych rozwiązania architektoniczne. Obiekty użyteczności publicznej, dla których przewiduje się większe gabaryty (kubatury 1200 m³) - winny być projektowane indywidualnie wg. wytycznych krajobrazowych zarówno w zakresie lokalizacji jak i formy.

Z racji zachowania krajobrazu ochroną należy otoczyć elementy krajobrazu naturalnego (cieki wodne, grupy zieleni, rzeźba terenu) oraz elementy krajobrazu kulturowego, a także

zapewnić możliwość prawidłowej ekspozycji zespołów lub terenu szczególnie cennego pod względem krajobrazu.

Proponuje się utworzenie parku kulturowego w Proszowicach.⁴ Park kulturowy może być utworzony na podstawie uchwały Rady Gminnej, po zasięgnięciu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Określenie szczegółowego przebiegu granic proponowanego parku wymaga sporządzenia dokumentacji konserwatorsko- krajobrazowej, uwzględniającej wartości kulturowe, stan zachowania obiektów, zespołów i innych elementów składających się na lokalny krajobraz oraz sytuację własnościową obszaru a także pozwoli na określenie zakazów i ograniczeń dla tej formy ochrony.

11.2.2. Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy znajdują się 324 stanowiska archeologiczne z czego 24 znajdują się w rejestrze zabytków (wykaz stanowisk zamieszczony został w I części Studium).

Zgodnie z zaleceniami archeologów z WOZU

- obiekty nieruchomych w postaci kopców (kurhanów) wymagają bezwzględnej ochrony. Kopce (kurhany) znajdują się na następujących stanowiskach: Jazdowiczki st.1, Jazdowiczki st.2 (nie ma już nasypu), Łaganów st.9A (aktualny obiekt badań), Ostrów st.25, Posiłów st. 9, Proszowice st.3, Proszowice st.4 i Stogniowice st.9. Obiekty te zostały wyróżnione na mapie spośród innych stanowisk archeologicznych.
- ochronie przed zabudową podlegają stanowiska znajdujące się w rejestrze zabytków
- stanowiska płaskie mogą zostać zagospodarowane po uprzednim przeprowadzeniu badań archeologicznych i dokonaniu uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Ochrona prawna obejmuje są nie tylko stanowiska archeologiczne lecz także obiekty archeologiczne, które mogą zostać przypadkowo odkryte poza strefą ochrony archeologicznej. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.

---

⁴ za sugestią autorów „Krajobrazu Kulturowego Polski Województwo Małopolskie” pod redakcją Janusza Bogdanowskiego

Nr 162 poz. 1568) osoby prowadzące roboty budowlane i ziemne w razie odkrycia przedmiotu, co do którego istnieje podejrzenie, że jest on zabytkiem są obowiązane wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć przedmiot, niezwłocznie zawiadomić konserwatora zabytków albo właściwego wójta.

Ze względu na możliwość odkrycia dalszych zabytkowych obiektów, które nie zostały odkopane z powodu zalegania na większych głębokościach większość terenu gminy powinna być objęta ochroną.

W stanie obecnym znaczna część stanowisk znajdujących się w rejestrze zabytków posiada na swym terenie obiekty kubaturowe. Nie przewiduje się nowej zabudowy oraz jej uzupełnień.

Na rysunku Studium umieszczone zostały granice stref konserwatorskich (ściślych i częściowych) wokół chronionego obiektu, w tym układu urbanistycznego miasta Proszowice, ochrony widokowej, strefy ochrony archeologicznej oraz przebieg granicy chronionego krajobrazu.

12. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są podstawowym instrumentem polityki przestrzennej gminy.

Zgodnie z art. 10 ust.2 pkt. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 poz. 715 z 2003 r. z późniejszymi zmianami) określa się następujące obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe:

Obszary wymagające opracowania miejscowych planów na podstawie przepisów szczególnych:

- dla terenu górniczego „Pawłowice”- na podstawie przepisów odrębnych – Prawo geologiczne i górnicze (teren górniczy „Pawłowice” (Dz. U. nr 27 poz. 96 z 1994 r. z późniejszymi zmianami) – oznaczony na rysunku Studium symbolem **TG 1**. Równocześnie, zgodnie z art. 53 pkt.6 ww. ustawy Rada Gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzania planu w przypadku, gdy przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne. Podstawę do podjęcia takiej decyzji stanowi „Ocena oddziaływania na środowisko”. Obecnie istniejąca dla terenu górniczego „Ocena oddziaływania na środowisko” eksploatacji złoża ropy naftowej

„Pawłowice” opracowana przez Zakład Ochrony Środowiska w Krakowie w 1995 r. powinna zostać zaktualizowana.

Obszary wymagające opracowania miejscowych planów ze względu na potrzebę scaleń i podziału nieruchomości

- obszary scaleń i podziału nieruchomości położone w południowej i zachodniej części miasta - oznaczone na rysunku Studium symbolem **SC 1 i SC 2**

Obszary wymagające opracowania miejscowych planów – przestrzenie publiczne- oznaczone na rysunku Studium symbolem **CU**

- obszar historycznego układu miasta Proszowic (**CU 1**)
- obszary koncentracji usług miejskich (**CU 2, CU 3**)
- obszary centralne: **Bobin, Klimontów, Klimontów Szreniawa, Kościelec, Opatkowice, Ostrów, Szczytniki, Żębocin (CU 4 – CU 12)**

Ponadto wskazuje się potrzebę sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (art. 10 ust.2 pkt. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 poz. 715 z 2003 r. z późniejszymi zmianami)) – są to obszary oznaczone na rysunku studium jako:

- obszary w Studium wskazane jako „tereny potencjalnego rozwoju inwestycyjnego”
- obszary przewidziane dla lokalizacji gminnej infrastruktury technicznej- elementów powierzchniowych i liniowych.
- obszary przewidziane dla nowych tras drogowych.
- obszary przeznaczone do zalesień (na podstawie: artykuł 14 ust.3 ustawy z dnia 28 września 1991 o lasach (Dz. U. NR 101 poz.444 z późniejszymi zmianami zalesienia mogą być również wprowadzane na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu)

W wypadku przystąpienia , zgodnie z deklarowanymi zamierzeniami władz gminnych, do sporządzenia mpzp dla obszarów poszczególnych sołectw, obejmujących łącznie obszar całej gminy, postuluje się o przystąpienie do sporządzania planów wg. następującej kolejności:

Etap I – miasto Proszowice

Etap II - wsie: Jazdowiczki, Opatkowice, Klimontów (Klimontów wieś i Klimontów Szreniawa), Stogniowice, Jakubowie

Etap III – Szklana, Łaganów, Żębocin, Kowala, Więckowice, Gniazgowice, Makocice

Etap IV- Kościelec, Przewody, Posiłów, Teresin, Ostrów, Kadzice, Szczytniki, Szczytniki Kolonia, Górka Stogniowska, Ciborowice, Piekary, Mysławczyce, Wolwanowice, Bobin Czajeczyce, Koczanów.

13. INWESTYCJE O ZNACZENIU LOKALNYM I PONADLOKALNYM

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego na terenie gminy przewiduje się:

- modernizację dróg wojewódzkich nr 775 i 776 wraz z budową obwodnicy Proszowic,
- budowę sieci gazowniczej relacji Proszowice- Kazimierza Wielka,
- utworzenie szlaku kulturowego „Młyny Doliny Szreniawy” oraz ochronę historycznego układu urbanistycznego Proszowic,

Przedsięwzięcia służące realizacji lokalnych celów publicznych obejmują ;

- rozbudowę i modernizację dróg gminnych,
- rozwój infrastruktury wodno- kanalizacyjnej, modernizację systemów zaopatrzenia w ciepło, wdrożenie systemu gospodarki odpadami,
- rozwój i modernizację istniejącej infrastruktury oświatowej i rekreacyjno- sportowej,
- tworzenie ścieżek i tras rowerowych na terenie gminy, budowę skateparku i rozbudowę boisk,
- rozwój budownictwa socjalnego i budowę noclegowni,
- budowę i remonty budynków OSP.